

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.М.Джалиля, д.23/33, г. Мамадыш,
Республика Татарстан, 422190

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ
М. Жәлил ур, 23/33, Мамадыш ш.,
Татарстан Республикасы, 422190

Тел.: (85563) 3-15-00, 3-31-00, факс 3-22-21, e-mail: mamadysh.ikrayona@tatar.ru, www.mamadysh.tatarstan.ru

Карар
№ 605

Карар
«31» 05 2016 ел

«2016-2020 елларга Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районында
мәгарифне үстерү» муниципаль программасын
раслау турында

«Татарстан Республикасы дәүләт программаларын һәм Татарстан Республикасы дәүләт программалары исемлеген эшләү, гамәлгә ашыру һәм нәтижәлелеген бәяләү тәртибен раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 елның 31 декабрендәге № 1199 карарын, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2014 елның 15 апрелдәге № 295 боерыгы белән расланган «2013-2020 елларга мәгарифне үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасын, «2013-2020 елларга Фән һәм технологияне үстерү» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2014 елның 15 апрелдәге № 301 боерыгы белән расланган Россия Федерациясе дәүләт программасын, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2014 елның 22 февралендә 110 номерлы карары белән расланган "2014-2020 елларга Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фәнне үстерү» дәүләт программасын карарын гамәлгә ашыру максатларында Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының башкарма комитеты карар бирә:

1. «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы берәмлеген үстерү» муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Мамадыш муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе урынбасары А.П. Смирновага йөкләргә.

Житәкче

С.М.Гыймранов

«УТВЕРЖДЕНО»
Башкарма комитет карары белән
Мамадыш муниципаль районы
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
31.05. 2016 ел, № 605

**2016-2020 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ МАМАДЫШ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА
МӘГАРИФНЕ ҮСТЕРҮ**

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ

1. «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының мәгарифен үстерү» муниципаль программасы паспорты

Программаның исеме	«2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының _ мәгарифен үстерү» муниципаль программасы (алга таба текст буенча - Программа)
Программаның эшлелүчеләре	Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ (алга таба - Мәгариф бүлеге)
Программаның максаты	Белем бирү хезмәтләренең сыйфатын күтәрү, балаларның сәламәтлеген ныгыту, белем бирү процессының имин шартларын тудыру
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә һәркем файдалана алырлык сыйфатлы гомуми белем алу гарантияләрен тәмин итү; - яңа мәгариф технологияләрен һәм уку процессын оештыру принципларын кертү, шул исәптән заманча мәгълүмат һәм коммуникация технологияләрен кулланып; - балаларга мәктәпкәчә белем бирүне арттыру, мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә чиратларны бетерү; - белем бирүнең сыйфатын бәяләү системасын кертү; - сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән балаларга, инвалид балаларга гомуми белем алу өчен шартлар тәмин итү; - укучыларның тулы кыйммәтле туклануы өчен шартлар тәмин итү; - укучыларда сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру; - сәләтле балаларны ачыклауның, аларга ярдәм итүнең һәм аларны озата баруның муниципаль системасын камилләштерү; - мәктәпләрдә иң яхшы педагогларны саклап калу өчен мораль һәм матди стимуллар системасын булдыру, яш белгечләргә жәлеп итү; - мәгариф хезмәткәрләренең өзлексез һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру; - мәгариф учреждениеләрендә янгын һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәмин итү; - гомуми белем бирү учреждениеләренең кадрлар ресурслары һәм урта сыйнфый сыйнфый- фының уртача тулылыгы белән идарә итү, мәгариф учреждениеләре чөлтәрен оптимальләштерү буенча нәтижәсез чыгымнарны киметү; - укучыларга хезмәт базарын исәпкә алып сайлау, булачак һөнәргә тәмамлаучыларны сайлау мөмкинлеген

	<p>тээмин итэ торган профильле һәм профильле укыту кертү;</p> <ul style="list-style-type: none"> – гомуми белем бирүнең гомуми белем бирү нәтижэләренә һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартларына төп таләпләрне үз эченә алган беренче һәм икенче буын гомуми белем бирүнең федераль дәүләт мәгариф стандартларын гамәлгә ашыру; – мәгариф учреждениеләренә сәламәтлекне саклау технологияләрен куллануның алдынгы тәҗрибәсен кертү; – тәрбия эшенең муниципаль системасын үстерү; <p>профилактика эшләренең сыйфатын күтәрү.</p>
Программаны ашыру сроклары	2016 - 2020 еллар
Ярдәмче исемлеге	1. 2016 - 2020 елларга мәктәпкәчә белем бирүне үстерү. 2016 - 2020 елларга гомуми белем бирүне үстерү. 2016 - 2020 елларга өстәмә белем бирүне үстерү.
Еллар һәм буенча Программаны күләмнәре	<p>2016-2020 елларга Программаны финанслау күләмнәре Мамадыш муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 1469791,225сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2016 ел - 288976,577сум, 2017 ел - 292562,249 сум, 2018 ел - 296084,133сум, 2019 ел - 296084,133сум, 2020 ел - 296084,133сум.</p> <p>2016-2020 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1292410,5сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2016 ел - 258482,1 сум 2017 ел - 258482,1 сум 2018 ел - 258482,1 сум 2019 ел - 258482,1 сум, 2020 ел - 258482,1 сум.</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Мамадыш муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак.</p>
Программаның максатларын һәм бурычларын (нәтижэләрне индикаторлары) буенча төрлечә көтелә торган нәтижэләре	<p>Балалар бакчасына урнаштыру чиратында теркәлгән 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге балаларга мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган белем алу мөмкинлеге биреләчәк;</p> <p>Мәктәп яшендәге балаларга гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез дәүләт гарантияләрен үтәү тээмин ителде;</p> <p>Инвалид балаларга гомуми белем бирү программаларын дистанцион, махсус (коррекция) яисә инклюзив белем рәвешендә үзләштерү мөмкинлеге биреләчәк;</p>

	<p>Укучыларга яшәу урынына бәйсез рәвештә укытуның заманча шартларына керү мөмкинлеге тәмин ителәчәк; Өлкән сыйныф укучылары профильле укытуның белем бирү программалары буенча белем алу мөмкинлеген алачак; Иң уңышлы мәктәпләр арасында мөгариф сыйфатында аерма кыскартылачак; Педагогларга өзлексез һөнәри үсеш мөмкинлеге тәмин ителәчәк; Гомуми белем бирү оешмаларында яшь педагогларның өлеше артачак; Милли мониторингларда укучыларның нәтижеләре яхшырачак (укучыларның башлангыч, төп, урта гомуми белем бирү программаларын үзләштерүгә әзерлеге); Белем бирү пространствосының бердәмлеге тәмин ителәчәк; Өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтү сыйфаты яхшырачак, атап әйткәндә: балаларга өстәмә белем бирү оешмалары эшчәнлеген стимуллаштыру системасы булдырылачак; Өстәмә белем бирү оешмаларының заманча кызыклы имиджы эшләнде; Баланың социаль актив шәхесен формалаштыруга юнәлдерелгән заманча белем бирү программаларын гамәлгә кертү тәмин ителде; Укучыларны өстәмә белем бирү хезмәтләре белән колачлау өлеше артты; Мөгариф оешмаларында белем бирү процессын оештырганда заманча мөгълүмати-компьютер технологияләрен куллану киңәя; Сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән балаларны укыту мөмкинлеге киңәя; Дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә эшләүче балалар һәм яшүсмерләр саны артачак. Мөгариф сыйфатын тышкы бәяләү механизмнары гамәлдә булачак.</p>
--	--

1. Программаны гамэлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика, шул исәптән төп проблемаларны формалаштыру

Гомуми белем бирү Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында яшәүчеләр өчен сыйфатлы мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем алу өчен нигез булып тора. Аны алга таба яңарту һәм үстерү тулаем белем бирү тармагының нәтижелелеген тәмин итәргә, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы гражданның мәгариф ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен мөмкинлекләр булдырырга һәм киңәйтәргә тиеш.

«Мәгариф» өстенлекле милли проекты һәм соңгы елларда мәгарифне модернизацияләүнең комплекслы проекты гамэлгә ашыруга бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының гомуми берәмлеген үстерүгә шактый финанс чаралары жиһәрелде. Белем бирү процессын оештыруда заманча шартлар тудыру өчен математика, физика, химия, биология, башлангыч сыйныфлар һәм компьютер техникасы кабинетлары өчен уку жиһазлары сатып алынды һәм гомуми белем бирү учреждениеләренә куелды.

Мәгарифкә чыгымнарның артуы белем бирү шартларының сизелерлек үзгәрүенә һәм педагогик кадрларның квалификация дәрәжәсен күтәрүгә китерде. Район мәктәпләрендә материал база сизелерлек яхшырган: заманча уку кабинетлары сатып алынган, барлык мәктәпләр заманча компьютерлар белән тәмин ителгән, Интернет челтәренә тоташтырылган. Мәгариф учреждениеләрендә имин шартлар тәмин итү, мәгариф учреждениеләренә матди базасын ныгыту, медицина кабинетларын һәм азык-төлек блогларын ремонтлау һәм жиһазлау буенча зур эш башкарылды.

Гомуми белем бирү шартларына заманча таләпләр барлык укучыларга иминлек һәм сәламәтлекне саклау гарантияләрен тәмин итүне, белем бирү процессын заманча уку жиһазлары һәм квалификацияле педагогик кадрлар белән тәмин итүне, кулланучылары яшәгән урынга бәйсез рәвештә сыйфатлы белем бирү хезмәтләренә киң спектрын тәкъдим итәргә сәләтле мәгариф учреждениеләре санын арттыруны күздә тотта.

"Безнең яңа мәктәп" милли белем бирү инициативасын гамэлгә ашыру һәм яңа дәүләт белем бирү стандартларын кертү белән бәйле рәвештә белем бирү процессын оештыруның заманча шартларын тудыруга таләпләр көчәя.

"Безнең яңа мәктәп" милли мәгариф доктринасы нигезендә Мәгарифне үстерү федераль максатчан программа төзелгән.

Федераль максатчан программа Мәгарифне үстерү:

- база мәгарифнең инновацион характерын тәмин итү;
- мәгариф системасы институтларын социаль үсеш инструментлары буларак модернизацияләү;
- һөнәри кадрларны өзлексез уку туының, эзерләүнең һәм яңадан эзерләүнең заманча системасын булдыру;
- белем бирү сыйфатын бәяләү механизмларын булдыру.

Программаның бурычлары түбәндәгеләр:

- социаль үсеш институты буларак гомуми һәм мәктәпкәчә белем бирүне модернизацияләү;
- һөнәри белем бирү эчтәлеген һәм структурасын хезмәт базары ихтыяжларына туры китерү;

- белем бирүнең сыйфатын баяләү системасын үстерү һәм белем бирү хезмәтләренә ихтыяж булу.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2014 елның 15 апрелдәге 295 номерлы күрсәтмәсе белән расланган «Татарстан Республикасы дәүләт программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм аларның нәтижәләгән баяләү тәртибен һәм Татарстан Республикасы дәүләт программалары исемлеген раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2012 елның 31 декабрдәге 1199 номерлы карарын, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2014 елның 15 апрелдәге 301 номерлы күрсәтмәсе белән расланган «2013 - 2020 елларга мәгарифне һәм технологияләргә үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасы, «2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнне үстерү» дәүләт программасын гамәлгә ашыру максатларында, 2014 елның 22 февралдәге 110 карары белән «2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнне үстерү» дәүләт программасын расланды.

Программаның максаты - халыкның үзгәреш торучы таләпләргә һәм Татарстан Республикасы жәмгыяте һәм икътисадының перспективасы бурычлары нигезендә Татарстан Республикасында белем бирүнең югары сыйфатын тәмин итү.

Программаның бурычлары - балаларга мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирү системаларында уку-укыту нәтижәләренә заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтижәләренә ирешүгә юнәлдерелгән уку-укыту программаларын модернизацияләү;

- ачыклык, объективлык, үтә күренмәлек, ижтимагый-профессиональ катнашу принциплары нигезендә белем бирү сыйфатын баяләүнең заманча системасын булдыру;

-Татарстан Республикасы үсешенә социаль-икътисади стратегиясен гамәлгә ашыру мәнфәгатьләрендә гомер буга кирәкле квалификацияләргә сатып алу да гражданның төрле категорияләргә өчен регионның кеше потенциалын алдан үстерү эш бирүчеләр белән үзара хезмәттәшлектә һәм киң мөмкинлекләр тәмин итү;

-икътисади технологик модернизациясен һәм алдынгы технологияләргә нигезендә аның конкурентлык сәләтен арттыруны тәмин итә торган тикшеренүләр, фәнни эшләнмәләр һәм нәтижәле инновацион система секторын алдан үстерү өчен шартлар тудыру һәм диверсификацияләнгән икътисади үсешнең төп ресурсларының берсенә фәнни потенциалны әверелдерү. Программаны гамәлгә ашыру сроклары - 2016 - 2020 еллар.

"2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнне үстерү" дәүләт программасында билгеләнгән бурычлар комплексын хәл итү өчен "2016 - 2020 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы мәгарифен үстерү" максатчан программасын эшләргә кирәк. Элеге программаны эшләү өчен төп инструментлар булып түбәндәге программалар чыгыш ясады: 2011 - 2015 елларга мәгарифне үстерү буенча федераль максатчан программа, "Мәгариф" өстенлекле милли проект; 2013 елга һәм 2020 елга кадәр перспективага Татарстан Республикасы гомуми мәгарифен модернизацияләү чаралары комплексы; 2010 - 2015 елларга "Киләчәк" - "Будущее" Татарстан Республикасы мәгарифен үстерү стратегиясе; "2013 - 2015 елларга Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантлары программасын гамәлгә ашыру кысаларында сәләтле яшьләргә дәүләт ярдәме" максатчан программасы; "2013 - 2015 елларга һөнәри эзерлек, яңадан эзерләү һәм квалификация күтәрү" дигән ведомство максатчан программасы.

"2016 - 2020 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы мәгарифен үстерү" программасы мәгариф өлкәсендә белем бирү структурасында, эчтәлегендә һәм технологияләрендә үзгәрешләргә, мәгариф эшчәнлегенә субъектларының оештыру-хокукый рәвешләрендә һәм финанс-икътисади механизмнарда үзгәрешләргә чагылдыра торган өстенлекле бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән чаралар комплексыннан гыйбарәт.

Программаның чаралары мәгариф системасы субъектларына кагыла һәм Мамадыш муниципаль районының бердәм белем һәм мәгълүмат киндлеген формалаштыруга юнәлдерелгән.

Мамадыш муниципаль районы башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрендә һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем, шулай ук өстәмә белем алуга гражданның хокукларына дәүләт гарантияләрен тәмин итә. Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының белем бирү комплексы 2015 елның 01 сентябренә 86 мәгариф учреждениесе үз эченә ала, шуларның 38 мәктәбе, 40 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе, 1 махсус коррекцион мәктәп, 5 өстәмә белем бирү учреждениесе. Шулай ук бер урта һөнәри белем бирү учреждениесе - 87 нче номерлы Мамадыш һөнәри көллияте эшли. Мәгариф өлкәсендәге гамәлдәге проблемаларны программа-максатчан ысул белән хәл итү максатка ярашлы, чөнки ул тышкы шартларны (сәяси, икътисадый, социаль-мәдәни, демографик) исәпкә алырга, белем бирү хезмәтләре базары, жәмгыять, шәхес ихтыяжларын исәпкә алырга, идарәнең оештыру структурасын һәм максатларын билгеләргә, муниципаль пространствоның белем бирү һәм социаль инфраструктурасын оптимальләштерү факторларын, белем алучыларның санын, эзерлекнең профильләрен, белем бирү процессын, тышкы структуралар белән үзара бәйләнешне һ.б. Нәтижәдә, бу мәгарифнең нәтижәле муниципаль системасын төзәргә мөмкинлек бирәчәк.

Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру белән бер үк вакытта сәләтле балаларны эзләү һәм аларга ярдәм итү, шулай ук шәхес барлыкка килү чорында аларны озата бару системасы төзеләргә тиеш. Формалашкан сәләтле укучыларга ярдәм итүнең махсус системасын да, һәр баланың сәләтен күрсәтү һәм үстерү, сәләтле балаларның казанышларын стимуллаштыру һәм ачыклау өчен гомуми мохитне үстерү бурычы актуаль булып тора.

Төп гомуми белем бирү программаларынан читтә балаларның һәм яшүсмерләрнең белем алу ихтыяжларын гамәлгә ашыруны тәмин итүче өзлексез белем бирү системасында балаларның ижади потенциалын үстерүнең мөһим звеносы булып өстәмә белем бирү учреждениеләре тора. Программа чараларын гамәлгә ашыру балаларга өстәмә белем бирүне 100 процентка кадәр арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

"Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыру, белем бирү процессын финанс белән тәмин итү вәкаләтләреннән тыш, муниципаль берәмлекләрнең жирле эһәмияттәге мәсьәләләренә керә. Заманча таләпләргә туры килә торган сыйфатлы белем бирү хезмәтләрен алуда шәхес һәм гаилә ихтыяжларын канәгатьләндерү дәрәжәсе муниципаль белем бирү челтәре үсешен дәрәс планлаштыруга бәйле.

Мамадыш муниципаль районының гомуми белем бирү системасында 2015 елның 1 сентябренә 38 гомуми белем бирү учреждениесе эшли, шуларның 4 (10,5 %) - шәһәр, 34 (89,5 %) авыл мәктәпләре.

Районның 22 мәктәбендә укучылар лагере оештырылды. Район буенча 564 укучы 45 маршрут буенча 24 автобуста китерелә. Әлеге чара балаларыбызга заманча матди-техник базасы булган база мәгариф учреждениеләрендә сыйфатлырак белем алырга мөмкинлек бирә.

Икенче буын белем стандартларын гамәлгә ашыру бүгенге көндә өстенлекле проблемаларның берсе булып тора. Икенче буын гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандартларына, гомуми белем бирүнең яңа эчтәлегенә һәм технологияләренә, профильле эзерлек һәм профильле укутуга, процессларның сыйфатын һәм педагогик процессның нәтижәләрен контрольдә тотуның һәм бәяләүнең яңа

рәвешләренә күчкәндә, мәгариф учреждениеләренә матди-техник базасының заманча таләпләргә туры килү мәсьәләсе кискен тора.

2010-2011 уку елыннан районның барлык мәктәпләрендә I баскычта гомуми белем бирүнең федераль дәүләт гомуми белем бирү стандартларын сынап карау эше оештырылды. 2014 елга кадәр гомуми белем бирү учреждениеләрен икенче баскычка гомуми белем бирүнең федераль дәүләт гомуми белем бирү стандартларына күчерү тәмамланды.

2013-2014 уку елыннан районның 2 шәһәр мәктәбдә II баскычта гомуми белем бирүнең федераль дәүләт гомуми белем бирү стандартларын сынау эше оештырылды. 2015-2016 елларда барлык гомуми белем бирү мәктәпләрендә 5 сыйныфлар икенче буын гомуми белем бирүнең федераль дәүләт гомуми белем бирү стандартларына эшли башлады.

Соңгы биш елда мәктәпләренең санитар-техник торышын яхшырту өчен районның барлык учреждениеләрендә кирәкле комплекслы капитал һәм ағымдагы ремонт эшләре үткәрелде. Белем бирү эшчәнлегенә, шул исәптән янғын сүндерү һәм терроризмга каршы куркынычсызлыгын тәмин итү бурычы этаплап һәм комплекслы хәл ителә.

Мәктәпнең тәрбияви потенциалын көчәйтү, һәр укучының индивидуаль психологик-педагогик ярдәмен тәмин итү шулай ук мөһим бурыч булып тора. Хокук бозуларны, башка асоциаль күренешләргә профилактикалау мәктәп эшчәнлегенә аерылгысыз өлеше һәм табигый өлеше буларак каралырга тиеш.

Яңа белем бирү стандартларын нәтижәле кертү адекват кире элементдән - белем бирү сыйфатын баяләү системасыннан башка мөмкин түгел. Белем бирүнең сыйфатын баяләү системасын үстерү мөһим бурыч булып тора. Бер мәктәп баскычыннан икенчесенә күчкәндә сыйфатны баяләүне гамәлгә ашырырга, мәгариф учреждениеләренә төрле төркемнәре буенча сыйфатны ирәкле баяләүнең инновацион механизмларын кертүгә кирәк.

Нәкъ менә мәктәп чорында кешенең сәламәтлеге алдагы гомеренә формалаша. Комплекслы чишелеш укучыларны кайнар тукландыруны оештыруның гамәлдәге проблемаларын, сәламәтлек саклау технологияләрен куллануның алдынгы тәҗрибәсен гамәлгә кертүне һәм трансляцияләүне, мәктәп медицина кабинетлары базасында укучыларны медицина белән тәмин итү өчен шартлар тудыруны, укучыларны физик яктан тәрбияләүне һәм массакүләм балалар спортын үстерүне таләп итә.

Сәләтле балаларга ярдәм итү район мәгариф системасының һәм муниципаль район хакимиятенең өстенлекле бурычларыннан берсе булып тора. Районыбыз педагоглары алдына куйган максат - сәләтле балаларны оптималь үстерүне тәмин итүче планлы һәм максатчан гамәлләр системасын эшләүдән һәм гамәлгә ашырудан гыйбарәт. Районда төрле дәрәжәдәге чаралар комплексы уздырыла.

Ел саен гомуми белем бирү учреждениеләренә эш планында аерым юнәлеш - сәләтле балалар белән фән буенча эш чагылыш таба. Әлеге эшчәнлекне методик озата бару мәсьәләләре район методик берләшмәләре утырышларында да шулай ук тикшерелә. 2013-2014 уку елыннан, башлыгы А.П. Иванов инициативасы белән, “Сәләтле балалар” муниципаль проекты эшли. Сәләтле балалар белән эшләгәндә, укытучылар уку программаларын баета, белем бирү этәлеген яңарта һәм киңәйтә, дифференциация эшли, укучыларның индивидуаль якин килүен тормышка ашыра һәм аларга консультация бирә, танып белү сәләтен стимуллаштыра ала.

Гомуми белем бирү учреждениеләренә сәләтле балалар сәләтен үстерү буенча идарә эшчәнлегенә планлы характерда бара, ул укучыларны үз-үзен камилләштерүгә һәм камилләштерүгә юнәлгән. Районда акыл сәләтенә экспертиза сыйфатында олимпиадалар, фәнни конференцияләр чыгыш ясый... Республика олимпиадалары нәтижәләренә анализ рус, татар телләре, ОБЖ, технология, химия, биология, әдәбият, физик культура, геология, география буенча тотрыклы нәтижәләр күрсәтә. Республика олимпиадаларының

нәтижеләре укучыларда белем культуы формалаштыру, укуга һәм хезмәткә намуслы мөнәсәбәт буенча укучыларның максатчан эшләве турында сөйли.

Сәләтле балаларның ижади эшчәнлеген стимуллаштыруга аерым игътибар бирәбез. Районда ел саен олимпиадаларда жиңүчеләрне һәм призерларны, ата-аналар һәм жәмәгәтчелек вәкилләре катнашында хөрмәтләү уздырыла.

Балаларның ижади, интеллектуаль потенциалын үстерүгә һәм укучыларның район фәнни-гамәли конференцияләрен оештыруга, конкурслар уздыруга ярдәм итә. Иң яхшы эшләр республика күләмәндәге конференцияләрдә һәм конкурсларда катнашу өчен тәкъдим ителә.

Мәктәпләрдә яңа мәгълүмати технологияләр киң кулланыла, бу педагогларның һәм укучыларның проектлар өстендә эшләү буенча уртақ эшчәнлегенә ярдәм итә (конференцияләрдә катнашу, дәрәскә, класстан тыш чараларга, презентацияләргә, газета чыгару).

Районда мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы 43 муниципаль бюджет мәгариф учреждениесе эшли.

Балаларга мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләрен күрсәтү, өстәмә мәктәпкәчә урыннарда ихтыяж буенча демографик анализ ясалды. Гомуми белем бирү учреждениеләрен гомуми белем бирү учреждениеләре базасында мәктәпкәчә төркемнәр булдыру өчен буш мәйданнар булу предметына инвентарьлаштыру үткәреде.

Заманча мәктәп инфраструктурасын булдыру, мәгълүмати технологияләрнең белем бирү эшчәнлегенә практикасына кертү, мәгълүмат технологияләрен профилизацияләү һәм профориентацияләү, гомуми белем бирү эчтәлеген һәм структурасын заманча таләпләр нигезендә яңарту, мәгариф идарәсендә ижтимагый катнашуны киңәйтү, яңа икътисады механизмнар кертү, мәктәпнең тәрбияви потенциалын арттыру, педагогик кадрларның квалификациясен күтәрү, педагогик һөнәрнең абруен күтәрү, сәләтле балаларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү буенча гомуми белем бирүнең актуаль бурычлары Программаны гамәлгә ашыру юлы белән бары тик комплекслы рәвештә хәл итәргә мөмкин.

II кисәк. Программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, сроклары һәм этаплары, шулай ук максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр

2.1. Программаның төп максатлары:

Программаның максаты: Мамадыш муниципаль районында белем бирүнең югары сыйфатын халык таләпләре һәм Татарстан Республикасы икътисады үсешенә перспектив бурычлары нигезендә тәмин итү.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- балаларга мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирү системаларында белем бирү программаларын заманча уку нәтижеләренә һәм социальләштерү нәтижеләренә ирешүгә юнәлдерелгән модернизацияләү;
- ачыклык, объективлык, үтә күренмәлелек, ижтимагый-һөнәри катнашу принциплары нигезендә белем бирү сыйфатын бәяләүнең заманча системасын булдыру;
- гомуми белем бирүнең федераль дәүләт мәгариф стандартлары таләпләре нигезендә һәркем файдалана алырлык сыйфатлы гомуми белем алу гарантияләрен тәмин итү;
- яңа мәгариф технологияләрен һәм уку процессын оештыру принципларын кертү, шул исәптән заманча мәгълүмат һәм коммуникация технологияләрен кулланып;
- сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән балаларга, инвалид балаларга гомуми белем алу өчен шартлар тәмин итү;
- укучыларның тулы кыйммәтле туклануы өчен шартлар тәмин итү;
- укучыларда сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру;

- сэлэтле балаларны ачыклауның, аларга ярдәм итүнең һәм аларны озата баруның муниципаль системасын камилләштерү;
- мәктәпләрдә иң яхшы педагогларны саклап калу өчен мораль һәм матди стимуллар системасын булдыру, яшь белгечләрне жәлеп итү;
- мәгариф хезмәткәрләренең өзлексез һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру;
- мәгариф учреждениеләрендә янғын сүндерү һәм террорчылыкка каршы иминлекне тәмин итү;
- гомуми белем бирү учреждениеләренең кадрлар ресурслары һәм урта сыйныфлары белән идарә итү, гомуми белем бирү учреждениеләре чөлтәрен оптимальләштерү буенча нәтижәсез чыгымнарны киметү;
- хезмәт базарын исәпкә алып, укучыларга укуыту планын сайлау мөмкинлеген, булачак һөнәрне тәмамлаучыларны сайлау мөмкинлеген тәмин итә торган профильле һәм профильле укуыту кертү;
- гомуми белем бирүнең гомуми белем бирү нәтижеләренә һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартларына төп таләпләрне үз эченә алган икенче буын гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру;
- мәгариф учреждениеләренә саклык сәламәтлеге технологияләрен куллануның алдынгы тәҗрибәсен кертү;
- тәрбия эшенең муниципаль системасын үстерү;
Программаны гамәлгә ашыру срогы - 2016 - 2020 еллар.

3. Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләре

Программаның нәтижелелеген баяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

N п/п	Күрсәткеч исеме	2016 ел	2017 ел	2018ел	2019 ел	2020 ел
1	2	3	4	5	6	7
1.	Бердәм дәүләт имтиханын бирмәгән дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучылар өлеше, дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучыларның гомуми саны, процентлар	0	0	0	0	0
2.	Өчтән алып жиде яшькә кадәрге балалар өчен мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге, процентлар	100	100	100	100	100
3.	Мәгариф хезмәткәрләренең гомуми санында (укытучылар, тәрбиячеләр, ДОО хезмәткәрләре), квалификацияләрен арттырган һәм (яисә) һөнәри эзерлек үткән (укытучылар, тәрбиячеләр, ДОО хезмәткәрләре) процентлар, процентлар	88	90	92	95	99
4.	Өстәмә белем бирү программалары буенча белем алучы 5 яшьтән 18 яшькә кадәрге балалар санын әлегә яшьтәге балаларның гомуми санында 2020 елга арттыру	90	93	96	99	100
5.	Заманча таләпләргә туры килә торган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше, дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләре саны, процентлар	95,7	98	98,5	99	99,5
6.	Мәгариф өлкәсендә югары квалификацияле хезмәткәрләр санының чагыштырма күләме регионда мәгариф өлкәсендә квалификацияле хезмәткәрләр саны, процентлар	21	21,3	21,7	22	23

Планлы күрсәткечнең факттагы әһәмиятенә ирешү Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге турында сөйли.

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА
2016-2020 ЕЛЛАРГА МӘКТӘПКӘЧӘ БЕЛЕМ БИРҮНЕ ҮСТЕРҮ

программаның исеме	2016 - 2020 елларга мәктәпкәчә белем бирүне үстерү (алга таба - Подпрограмма)
Подпрограмманың төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәгариф бүлеге» МКУ (алга таба - Мәгариф бүлеге)
Подпрограмманың максаты	Мәктәпкәчә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку-укуту нәтижеләренә заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтижеләренә ирешүгә юнәлдерелгән
Подпрограмманың бурычлары	Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү; педагогик кадрларның белем һәм һөнәри дәрәжәсен күтәрү; мәктәпкәчә яшьтәге һәр баланың оптималь үсеш дәрәжәсенә ирешү өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының тәрбия-белем бирү процессына инновацион белем бирү технологияләрен керту; мәктәптә уку өчен тигез башлангыч шартлар тудыру
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2016 - 2020 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленгән Подпрограмманы финанслау күләмнәре	2016-2020 елларга Программаны финанслау күләмнәре Мамадыш муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 381667,197 сум тәшkil итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2016 ел - 74743,144 сум; 2017 ел - 75871,766 сум; 2018 ел - 77047,429 сум; 2019 ел - 77017,429 сум; 2020 ел - 77017,429 сум. 2016-2020 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 277332,00 сум тәшkil итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2016 ел - 55466,400 сум 2017 ел - 55466,400 сум 2018 ел - 55466,400 сум 2019 ел - 55466,400 сум 2020 ел - 55466,400 сум. Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына

	(чираттагы финанс елы һәм план чоры) Мамадыш муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак.
Максатларны һәм бурычларны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре Подпрограмма (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары)	2020 елга ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: педагогик белеме булган мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма саны мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә гомуми санында 100 процентка кадәр арттыру; программалар буенча белем алучы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма саны мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган таләпләргә, мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең гомуми санында 100 процентка кадәр арттыру; мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының квалификациясен күтәрүне һәм (яисә) һөнәри яңадан әзерләүне узган педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма санын саклап калу;

1. Подпрограмманы гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика, төп проблемаларны һәм аларны хәл итү юлларын тасвирлау

Мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә Татарстан Республикасы белем бирү сәясәтенең мөһим өстенлеге булып белем бирүнең һәркем алырлык булуын һәм сыйфатын тәэмин итү буенча комплекслы чаралар күрү тора. Хәзерге вакытта районда 43 мәктәпкәчә белем бирү оешмалары эшли, аларга 2007 гә якын бала йөри.

Районда мәктәпкәчә белем бирү педагоглары саны 210 кеше, шул исәптән 188 тәрбияче, 5 тәрбияче, физик культура буенча тәрбияче, 2 педагог-психолог, 2 укытучы - логопед.

Районның мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең педагогик составының 95 проценттан артыгы тиешле квалификация характеристикаларына ия.

"Дәүләт һәм муниципаль идарә", "Менеджмент", "Персонал белән идарә итү" яки дәүләт һәм муниципаль идарә яки икътисад өлкәсендә өстәмә һөнәри белем бирү юнәлешләре буенча мәктәпкәчә мәгариф оешмалары житәкчеләренең 4,6 проценты югары һөнәри белемгә ия түгел, әмма хәзерге вакытта барысы да әлеге юнәлешләрнең берсе буенча белем ала.

Хәзерге вакытта мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә түбәндәге проблемаларны хәл итүне таләп итә:

- педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту темпларының түбән булуы;
- педагогларның үз һөнәри мөмкинлекләрен аңлап, аларны белем бирү процессының барлык катнашучылары белән эштә куллануны таба алмаулары;
- үзлегенән белем алу һәм фәнни әдәбият һәм яңа техник чаралар белән эшли белмәү;
- мәктәпкәчә учреждениеләрне үстерүгә һәм матди-техник базаны ныгытуга акчалар житәрлек дәрәжәдә финансланмавын билгеләп үтелә;
- балалар бакчаларын жиһазландыруның житәрлек булмавы;
- матди-техник базаның искерүе;
- кайбер мәктәпкәчә учреждениеләрдә укыту-методика базасының лаеклы дәрәжәсен тәэмин итә алмауны;
- һәр педагогга һәм административ-хужалык персоналына компьютерлар булмау;
- кайбер балалар бакчаларында Интернетка тоташтыру булмау;
- педагогларның өйрәнүгә мотивациясе һәм психологик әзерлеге түбән булу;
- мәктәпкәчә учреждениеләрнең белем бирү мохитенә ИКТ кертү житәрлек дәрәжәдә бармый.

Белем бирү системасы мәктәпкәчә белем бирүдән башлап белем бирүнең (укытуның) эчтәлеге, ысуллары һәм технологияләре өлешендә инновация эшчәнлеге өчен кирәкле күнекмәләрен һәм компетенцияләрен формалаштыруга һәм үстерүгә юнәлдереләчәк. Балаларның ижатка сәләтләрен иртә ачуны тәэмин итү, мәгълүматны тәнкыйди кабул итү күнекмәләрен үстерү, стандарт булмаган карарларга, креативлыкка, уйлап табучанлыкка, командада эшләргә һәм аларны мәктәпкәчә белем алуга әзерләүгә дәүләт ярдәме, шулай ук өстәмә белем бирү хезмәтләре киңәйтеләчәк. Заманча квалификациясе булган мәктәпкәчә мәгариф оешмалары педагоглары саны, шул исәптән кадрларны аттестацияләү, квалификация таләпләрен яңарту һәм заманча һөнәри стандартлар формалаштыру, белем бирү программаларын яңарту, квалификация күтәрү һәм һөнәри озату программаларын яңарту, педагогик эшнең сыйфатын һәм нәтижеләрен бәяләүнең заманча системасын булдыруга таянып, хезмәткә түләү системасын камилләштерү белән артачак.

Мәктәпкәчә стадиядә шәхес формалаштыруда гаилә мөһим роль уйный. Гаилә потенциалын ачуда нәтижәле ярдәм күрсәтү мөмкинлекләрен тәмин итү максатларында ата-аналарның квалификацияле ирекле педагогик консультациясе һәм гаиләләргә балаларны укутуда, тәрбияләүдә һәм үстерүдә ярдәм итү системасы, шулай ук социаль патронат системасы үсеш алачак.

Мәктәпкәчә белем бирү системасын кадрлар белән тәмин итү
(курс әзерлеген һәм квалификациясен арттыруны да кертеп)

Хәзерге заман мәгарифне модернизацияләү этабы мәктәпкәчә белем бирү өлкәсе хезмәткәре тарафыннан һөнәри эшчәнлек системасын камилләштерүне таләп итә.

Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын тәмин итү өчен мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә мәгариф оешмалары мөдирләренең дә, тәрбиячеләренең дә һөнәри дәрәжәсе мөһим. Шуңа күрә дә игътибар үзәгендә мәктәпкәчә белем бирү хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү бурычы тора.

Мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә житәкче һәм педагогик кадрлар булдыруны таләп итүгә туры килергә кирәк:

мәктәпкәчә мәгариф оешмалары мөдирләре 100 процентка югары һөнәри белемле булырга тиеш;

мәктәпкәчә мәгариф оешмалары педагогларының 100 процентка урта махсус яисә югары һөнәри белемле булырга тиеш.

Подпрограмманы гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәгеләр көтелә:

1. Өстәмә һөнәри белемнең мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләренә бирү өчен шартлар тәмин итү.

2. Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләре өчен квалификация күтәрүнең персональләштерелгән моделен кертү.

3. Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләре өчен өстәмә һөнәри белем бирү оешмаларында квалификация арттыруны оештырганда заманча мәгълүмати компьютер технологияләреннән файдалануны киңәйтү.

Подпрограмманы гамәлгә ашырганда түбәндәгеләргә бәйле куркынычлар туарга мөмкин:

Подпрограмма идарәсендәге житешсезлекләр;

ярдәмче программа чараларын эзлекле гамәлгә ашыруда мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының кызыксынучанлыгы булмау;

район балаларына мәктәпкәчә белем бирү системасын үстерүнең дәрәс сайламаган өстенлекләре.

Моннан тыш, ярдәмче программаны гамәлгә ашыру барышына түбәндәге куркынычлар сизелерлек йогынты ясарга мөмкин:

программа чараларын финанслауны киметү мөмкинлегенә бәйле макроикътисадый куркынычлар;

мәктәпкәчә белем бирү системасын үстерүгә норматив-хокукый ярдәм итүгә бәйле хәвеф-хәтәрләр.

Барлыкка килгән проблемаларны хәл итү өчен, ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашырганда барлыкка килергә мөмкин булган тискәре нәтижәләрне булдырмау чаралары комплексын гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

программа чараларын гамәлгә ашыруда катнашучыларның барысы арасында - мәктәпкәчә мәгариф оешмалары, мәдәният учреждениеләре, мәгариф һәм мәдәният өлкәләрендә идарә органнары, фәнни учреждениеләр арасында ныклы элементләр урнаштыру зарур, алар бер системага берләштерелергә тиеш;

балаларга мәктәпкәчә белем бирү системасын үстерүнең дәрәс сайлап алынмаган өстенлекләре белән бәйле куркынычлар Подпрограмманы гамәлгә ашыру барышының

даими мониторингы белән бетерелә;

программа чараларын гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижеләрен нәтижәсез контрольдә тоту куркынычы планнар нигезендә подпрограмма белән идарә итүнең төгәл һәм нәтижәле оешмасы тарафыннан минимальләштерелә, аларның көтелгән үтәлешен бәяләү, максатларга ирешүнең микъдари индикаторлары, идарә сыйфатына контрольлек итү буенча тулаем һәм аерым чаралар.

Максатчан күрсәткечләргә ирешү өчен проблемалы мәсьәләләр барлыкка килгәндә, әлеге ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны регламентлаштыра торган норматив-хокукый актларга үзгәрешләр кертеләргә мөмкин.

2. Төп максатлар, бурычлар соңгы нәтижеләр, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Подпрограмманың максаты: балаларга мәктәпкәчә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку нәтижеләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтижеләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

Бурычлар:

мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү;

мәктәпкәчә белем бирүнең вариатив формаларын үстерү;

педагогик кадрларның белем һәм һөнәри дәрәжәсен күтәрү;

мәктәпкәчә яшьтәге һәр баланың оптималь үсеш дәрәжәсенә ирешү өчен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының тәрбия-белем бирү процессына инновацион белем бирү технологияләрен кертү;

мәктәптә уку өчен тигез башлангыч шартлар тудыру.

Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы

1. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының заманча жиһазлары һәм жиһазлары белән тәэмин итү.

Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 20.07.2011ел, N 2151 боерыгы белән расланган мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыру шартларына карата Федераль дәүләт таләпләре нигезендә мәктәпкәчә белем бирү оешмасында балаларны рухи-әхлакый үстерүне һәм тәрбияләүне, тәрбияләнүчеләрнең физик һәм психологик сәламәтлеген саклауны һәм ныгытуны гарантияләүче, тәрбияләнүчеләргә һәм педагогик хезмәткәрләргә карата уңай мөнәсәбәттә үсүче мохит тудырылырга тиеш. Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын күтәрү һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларның сәламәтлеген ныгыту максатында түбәндәге чараларны үткәрү таләп ителә:

мәктәпкәчә мәгариф оешмаларын физкультура жиһазлары белән тәэмин итү;

мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында искергән мебельне алыштыру.

2. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының интерактив такталарын тулыландыру.

Хәзерге вакытта мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү һәм гамәлгә ашыру эше алып барыла. Ә башлангыч гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандартлары инде хәзердән үк коммуникатив һәм танып белү бурычларын хәл итү өчен мәгълүмат һәм коммуникация технологияләре чараларыннан актив файдалануны таләп итә; эзләүнең төрле ысулларын (белешмә чыганакларында һәм "Интернет" челтәренең ачык укуыту мәгълүмат килгәндә), жыю, эшкәртү, анализлау, оештыру, тапшыру һәм мәгълүматны интерпретацияләү; текстны клавиатура ярдәмендә кертә белү, үлчәнә торган зурлыкларны һәм сурәтләрне, авазларны цифрлы формада терки һәм анализлый белү, үз чыгышларын аудио-, видео- һәм график

ярдәмендә эзерли алу; сайлау, этикет һәм этикет мәгълүмати нормаларын үтәү. Димәк, мәктәпкәчә белем бирү системасын үстерү чараларын проектлаганда төп белем бирү программаларының (мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта (тулы) гомуми, башлангыч һөнәри, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү) һәм аларга карата таләпләрнең дәвамлылығы принцибын исәпкә алу зарур.

Моңа бәйле рәвештә, инде мәктәпкәчә яшьтә үк, укыту материалын өйрәнгәндә һәм тәрбия чараларын уздырганда интерактив хезмәттәшлекне оештыру юлы белән мәгълүмати-белем бирү ресурслары белән эшләү нигезләрен билгеләү максатка ярашлы.

Шуңа күрә мәктәпкәчә белем бирү программаларын тормышка ашыру һәм "Баланың иминлеге" республика проектын гамәлгә ашыру өчен (мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләр өчен юл хәрәкәте кагыйдәләрен укыту) һәр мәктәпкәчә белем бирү оешмасын интерактив такталар белән (оешмага кимендә 1 интерактив такта) һәм "Интернет" челтәренә тоташтыру белән тәэмин итәргә кирәк.

3. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында исәпләү һәм оештыру техникасы паркын яңарту.

2011 елның 1 мартыннан "Электрон балалар бакчасы" дигән автоматлаштырылган мәгълүмат системасы эшләп килә. Ул электрон рәвештә "Мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләренә балаларны исәпкә кую һәм исәпкә алу" хезмәте күрсәтүне тәэмин итә. Хәзерге вакытта «БАРС» автоматлаштырылган системасын кертү алып барыла. Бюджет-туклану», аның максаты - «үтә күренмәлелекне» тәэмин итү һәм учреждениеләрдә туклануны исәпкә алуның нәтижәлелеген арттыру булган мәгариф учреждениеләрендә туклануны исәпкә алу өчен билгеләнгән. Әлеге системалардан файдалану өчен мәдир, завхоз, шәфкать туташларына интернетка чыгу белән компьютер кирәк. Компьютерларның мораль искерүе ачыкланган, ә медицина һәм хужалык персоналының - мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә компьютер техникасы булмау (алга таба - балалар бакчасы). Шуңа бәйле рәвештә компьютер техникасын яңарту һәм алар булмаган балалар бакчаларын компьютерлар белән тәэмин итү планлаштырыла.

4. Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру.

"Россия Федерациясендә мәгариф турында" 2012 елның 29 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә 2013 елның 1 сентябрдән үз көченә кәргән РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары эшләнде (алга таба - ФГОС). Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә кертү һәм гамәлгә ашыру белән мәктәпкәчә белем бирү программасын яңадан карау ихтыяжы туа.

Шуңа бәйле рәвештә әлеге юнәлешне гамәлгә ашыру мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләрен исәпкә алып, мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программаларын яңартуны үз эченә ала.

Полимәдәни белем бирү кысаларында республиканың мәктәпкәчә белем бирү оешмаларына инновацион белем бирү технологияләре, шул исәптән мәктәпкәчә яшьтәге балаларны Татарстан Республикасының ике дәүләт теленә өйрәтү буенча укыту-методик комплекслар кертелә.

5. Мәктәпкәчә белем бирүнең муниципаль системасын модернизацияләү (мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында катнаш яисә компенсацияләү юнәлешендәге төркемнәр төзү).

Хәзерге вакытта безнең илдә сәламәтлек ягыннан махсус мөмкинлекләре булган балалар өчен белем бирү хезмәтләре базары гадәттән тыш чикләнгән. Инвалид балаларны укытуның традицион формасы булып махсуслаштырылган (коррекцияле) мәгариф учреждениеләре кала. Бигрәк тә мәктәпкәчә яшьтәге балаларга инклюзив тәрбия бирүне кертү мәсьәләсе кискен тора. Бу мәктәпкәчә белем бирү системасында урыннарга кытлык, социаль культураның түбән булуы һәм үсештә үзгәллекле затларга карата халыкның

түземлелеге белән бәйле. Димәк, белем бирү учреждениесенә сәламәтлек мөмкинлекләре аерым булган баланың инклюзиясе педагогларның, ата-аналарның, мәгариф һәм социаль яклау идарәсе хезмәткәрләренә уртак тырышлыгына нигезләнәргә тиеш.

Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында катнаш яисә компенсацияләү юнәлешендә төркем төзүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- ОВЗ балаларны мониторинглау;
- ОВЗ балалар белән эшләү өчен кадрларны укыту;
- Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында катнаш яисә компенсацияләүче юнәлешләр.

6. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында милли белем бирүне популярлаштыру.

Этнокультура үсеше, татар халкының этник тәңгәллеген саклап калу күп яктан татар теленә өйрәтү эшчәнлеген, әдәбиятын дәрәҗәс һәм комплекслы оештыруга бәйле. Мәгълүмат җәмгыяте формалашкан шартларда глобальләшү Россиядә дә, бөтен дөньяда да татарларның мәдәни ассимиляциясе процессларын тагын да көчәйтә, милли үзенчәлекләрен, гасырлар традицияләрен югалтуга китерә. Татар халкы тарафыннан туган телне һәм этник мәдәниятне югалту куркынычы татар телен һәм әдәбиятын саклау, үстерү һәм тарату проблемасы тудыра. Татар халкының тиз үсә торган ассимиляциясенә каршы тору мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында, Татарстан Республикасының урта һөнәри белем бирү мәгариф оешмаларында һәм һөнәри белем бирү учреждениеләрендә татар телен укытуны тәмин итүдә системалы, комплекслы якин килү булырга мөмкин. Татарстан Республикасы бөтен татар халкын берләштерү үзәге булып тора. Татар халкының үзенә этномәдәни тиндәшлеген саклап калу, үсеп килүче буынны тәрбияләү омтылышында этнопедагогика традицияләрендә Татарстан Республикасына аерым роль бирелә. Татар халкын саклап калунуң һәм татар телен (әдәбиятын) өйрәнүнең тулы һәм нәтиҗәле эшчәнлеген тәмин итү буенча төп бурычлар Татарстан Республикасының дөүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы Дөүләт программасы кысаларында гамәлгә ашырылырга тиеш.

Гамәлдәге дәрәҗәләргә, укыту-методик комплексларны анализлау күрсәткәнчә, татар этносын алга таба да саклап калу өчен туган телне лингвистик дисциплина буларак өйрәнүнең житәрлек дәрәҗәдә булмавы, туган телне һәм әдәбиятны өйрәнү аша этномәдәни традицияләргә популярлаштыру зарурлыгы килеп чыккан.

Мәктәпкәчә оешмаларда Татарстан Республикасы дөүләт телләрен укытуның, укыту-методик комплекслар, төрле сүзлекләр, электрон дәрәҗәләргә төзүнең һәм басманың мөһим проблемаларын хәл итү, шулай ук Россия Федерациясе мәгариф системасының заманча таләпләргә нигезендә югары квалификацияле белгечләр әзерләү, квалификация күтәрү һәм педагогик кадрларны яңадан әзерләү мөһим.

Чараларның төп максаты түбәндәгеләр өчен шартлар тудыру:

татар телен, әдәбиятын туган тел һәм чит тел буларак саклап калу, өйрәнү һәм үстерү;

мәктәпкәчә белем бирү оешмаларын, мәктәпләргә, урта һөнәри белем бирү учреждениесен үз эченә алган татар телен һәм әдәбиятын укытуның бербөтен системасын; педагогларның һөнәри квалификациясен күтәрү курсларын оештыру һәм яңа укыту-методик комплексларны сынап карау.

Шуңа бәйле рәвештә төп бурычлар түбәндәгеләр:

Подпрограмма максатын уңышлы гамәлгә ашыру өчен оештыру механизмнарын булдыру;

телләр һәм әдәбият укыту методикасын камилләштерү;

кагазь һәм электрон форматларда татар милли компоненты белән гамәли юнәлешле укыту-методик комплексларны эшләү, бастырып чыгару һәм гамәлгә кертү;

этномәдәни компонентлы аудио- һәм видеоматериаллар һәм электрон белем бирү

ресурсларын булдыру һәм гамәлгә кертү;

яңа методика һәм эшләнмәләр белән танышу максатында педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру;

Көтелә торган нәтижәләр:

татар телен (әдәбиятын) популярлаштыру һәм тарату;

мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләрнең тел культурасын күтәрү өчен фәнни-методик һәм белем бирү шартларын тудыру;

педагогларны әзерләү һәм аларның һөнәри компетентлыгын арттыру;

Россия һәм дөньякүләм ижтимагый-мәдәни киңлектә татар теленең йогынтысын һәм анлаешлылыгын киңәйтү.

7. Балаларны рус теленә өйрәтү.

Бүгенге көндә Татарстан Республикасында балаларны мәктәпкәчә яшътән ике дәүләт телендә укыту - мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә көнүзәк мәсьәләләрнең берсе. Рус теленә өйрәтүнең төп максаты тел сәләтен үстерү, рус теле белән рус халкы мәдәнияте белән аралашу чарасы буларак танышу. Балаларны рус теленә өйрәтү аларга мәктәптә ия булу процессын жиңеләйтә, димәк, программа материалын тизрәк үзләштерүгә булыша.

Балаларны рус теленә өйрәтү эшен планлаштырып, тәрбияче рус-татар икетеллегенең үзенчәлеген, төркемдәге сөйләм торышын, гаиләләрдә сөйләм шартларын, балаларның рус телен аңлау дәрәжәсен исәпкә алырга тиеш. Балаларны рус сөйләменә өйрәтү өчен, тәрбияче, барыннан да элек, үзе рус телендә грамоталы сөйләшәргә тиеш. Татар телендә аңлатуны бары тик беренче дәресләрдә генә кулланарга, ә алга таба аралашуны күбесенчә рус телендә алып барырга кирәк.

ФГОС ата-аналарны тәрбия-белем бирү процессына жәлеп итү зарурлыгын күрсәтә. Гаилә баланың рус сөйләмен үзләштерүендә мөһим роль уйный.

Чараларның төп максаты

Районда тел сәясәтен норматив хокукый тәэмин итүне камилләштерү;

Татарстан Республикасының дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренең тигез яшәшенә ярдәм итү;

Районда рус телен укытуның һәм рус телендә укытуның бербөтен системасын үстерү;

Мамадыш муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренең телләрен саклау һәм үстерү;

Районда социаль статусны арттыру һәм дәүләт телләрен һәм башка телләрен популярлаштыру.

Шуңа бәйле рәвештә төп бурычлар түбәндәгеләр:

Подпрограмма максатын уңышлы гамәлгә ашыру өчен оештыру механизмнарын булдыру;

телләр укыту методикасын камилләштерү;

кәгазь һәм электрон форматларда рус милли компоненты булган гамәли юнәлешле укыту-методик комплексларны эшләү, бастырып чыгару һәм гамәлгә кертү;

этномәдәни компонентлы аудио- һәм видеоматериаллар һәм электрон белем бирү ресурсларын булдыру һәм гамәлгә кертү;

яңа методика һәм эшләнмәләр белән танышу максатында педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру;

Көтелә торган нәтижәләр:

- укыту-методика базасын ныгыту;

- укытуда ИКТ кертү;

- кадрлар составының сыйфатын яхшырту һәм дәүләт телләрен укыту;

- укытуда дөвамчанлыкны саклау, УМКны дөрес сайлау;

- яңа стандартларга күчкәндә, авторлык программаларын булдыру.

- татар һәм рус телләренең, шулай ук районның башка халыклары телләренең оптималь эшләвен һәм үсешен тәэмин итә торган чаралар системасын булдыру;

3. Ресурслар белән тәэмин итүне жайга салу ярдәмче программасы

2016-2020 елларга Программаны финанслау күләмнәре Мамадыш муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 381667,197 сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча бүлү:

2016 ел - 74743,144 сум;

2017 ел - 75871,766 сум;

2018 ел - 77047,429 сум;

2019 ел - 77017,429 сум;

2020 ел - 77017,429 сум.

2016-2020 елларга Программаны бюджет акчалары исәбеннән финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы 277332,00 сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2016 ел - 55466,400 сум

2017 ел - 55466,400 сум

2018 ел - 55466,400 сум

2019 ел - 55466,400 сум

2020 ел - 55466,400 сум.

Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Мамадыш муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак.

4. Имзалар программасын гамәлгә ашыру механизмы

Төп чараларны гамәлгә ашыру максатында «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законны да кертәп, норматив-хокукый актлар эзерләү һәм раслау планлаштырыла.

5. Социаль-икътисадый бәяләү

Имзалар программасының нәтижәлегә

Ярдәмче программаның нәтижәлеген бәяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

1.	Мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләрен алу мөмкинлеге бирелгән 3-7 яшьлек балалар саны нисбәте, мәктәптә укучы 5-7 яшьлек балалар санына төзәтмәләр кертелгән 3-7 яшьлек балалар санына карата	%	100	100	100	100	100
2.	Педагогик белеме булган мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында	%	100	100	100	100	100
3.	Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының квалификациясен күтәрү һәм (яисә) һөнәри яңадан эзерләү узган педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренең гомуми санында	%	97	98	99	100	100

5.	Программа буенча белем алучы мектепкәчә мәгариф оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма авырлыгы мектепкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган, мектепкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең гомуми санында	%	100	100	100	100	100
----	---	---	-----	-----	-----	-----	-----

Плановой күрсәткечләренә фактагы әһәмиятенә ирешү Подпрограмманы гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге турында сөйли.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 3 яшьтән алып 7 яшкә кадәрге барлык балаларга мектепкәчә белем бирү оешмаларына урнаштыру чиратында теркәлгән балага мектепкәчә белем алу мөмкинлеге биреләчәк. Барлык мектепкәчә мәгариф оешмаларында мектепкәчә белем бирү стандартларына туры килә торган белем бирү программалары гамәлгә ашырылачак.

2 нче кушымта

**ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА
2016-2020 ЕЛЛАРГА ГОМУМИ БЕЛЕМ БИРҮНЕ ҮСТЕРҮ
2016 - 2020 елга**

программаның исеме	2016 - 20 елларга гомуми белем бирүне үстерү (алга таба - Подпрограмма)
Подпрограмманың төп эшләнүчеләре	«Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» МКУ (алга таба - Мәгариф бүлеге)
Подпрограмманың максаты	Уку нәтижәләренә заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтижәләренә ирешүгә юнәлдерелгән балаларның гомуми белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү
Подпрограмманың бурычлары	Халыкның гомуми белем бирү хезмәтләренән тигез файдалана алуын тәмин итә торган белем бирү чөптәрен һәм финанс-икътисадый механизмнарны формалаштыру; гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның алга таба укуга һәм эшчәнлеккә әзерлеген тәмин итү өчен белем бирү һәм мәгариф мөхите эчтәлеген модернизацияләү; педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эшнәң сыйфатын яхшыртуга һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарны булдыру
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2016 - 2020 еллар
Еллар һәм чыганаclar	2016-2020 елларга Программаны финанслау күләмнәре

<p>буенча бүленгән Подпрограмманы финанслау күләмнәре</p>	<p>Мамадыш муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 992283,228сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2016 ел - 195705,033 сум 2017 ел - 197662,083 сум 2018 ел - 199638,704 сум 2019 ел - 199638,704 сум 2020 ел - 199638,704сум.</p> <p>2016-2020 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1015078,5 сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2016 ел - 203015,7 сум 2017 ел - 203015,7 сум 2018 ел - 203015,7 сум 2019 ел- 203015,7 сум, 2020 ел - 203015,7 сум.</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Мамадыш муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак.</p>
<p>Максатларны һәм бурычларны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре Подпрограмманы (гамәлгә ашыру нәтижеләрен бәяләү индикаторлары)</p>	<p>Имзалар программасы чараларын гамәлгә ашыру 2020 елга түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма санын 100 процентка кадәр арттыру; гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми санында 30 яшькә кадәрге укытучылар санының чагыштырма күләмен 25 процентка кадәр арттыру; өйдә гомуми белем бирү программалары буенча дистанцион белем технологияләрен кулланып белем алучы инвалид балалар санының чагыштырма санын, укытуга каршы килмәгән инвалид балаларның гомуми санында 100 процент дәрәжәсендә саклау; соңгы өч ел дәвамында балаларның гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренә гомуми санында 100 процент дәрәжәсендә квалификациясен күтәрү яисә һөнәри янадан эзерләү узган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренә саны; гомуми белем бирү программалары буенча төрле дәрәжәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы укучылар санының чагыштырма күләмен гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми санының 70 процентка кадәр артуы; математика буенча уртача баллы 55 балл булган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердәм дәүләт имтиханы (алга таба - БДИ) нәтижеләре; рус теле буенча уртача балл белән дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында БДИ нәтижеләре - 70 балл; 2020 елга районда гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мэгариф оешмаларының гомуми санында</p>

	<p>төп белем бирү оешмалары өлешен арттыру; 10 - 11 нче сыйныф укучыларының гомуми саныннан профильле белем белән югары баскычтагы укучыларның колачлануын арттыру; 9 нчы сыйныф укучыларының профиль алды белеме 100 процент дәрәжәсендә булуын саклап калу; гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренең һәм педагогик хезмәткәрләренең федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшләү өчен квалификацияләрен арттырган һәм (яисә) һөнәри эзерлек узган, гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренең һәм педагогик хезмәткәрләренең гомуми саны арту.</p>
--	--

1. Гомуми белем бирү өлкәсенә характеристика, төп проблемаларны һәм үсеш фаразын тасвирлау

Хәзерге вакытта Мамадыш районында 38 муниципаль гомуми белем бирү оешмасы эшли.

Аларда белем алуучылар саны 4160 кеше тәшкил итә.

Гомуми белем үсешенә демографик тенденцияләр билгеле бер йогынты ясый. Авыл жирлегендә укучыларның санын кыскарту бара. 2015 елда Мамадыш муниципаль районының Югары Сон урта гомуми белем бирү мәктәбе, Мамадыш муниципаль районының Кече урта гомуми белем бирү мәктәбе, Мамадыш муниципаль районының Югары Ушмы урта гомуми белем бирү мәктәбе “ Мамадыш муниципаль районының Югары урта гомуми белем бирү мәктәбе” муниципаль бюджет мәгариф учреждениесе Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитеты карары нигезендә төп гомуми белем бирү мәктәпләренә үзгәртелде, 18 башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе база мәктәпләренә тоташтыру юлы белән үзгәртеп корылды.

Хәзерге вакытта балаларның гомуми белем бирү өлкәсендә хәл ителергә тиешле проблемалар кискенләште, шул исәптән:

1) иң уңышлы гомуми белем бирү оешмалары арасында белем бирү нәтижеләре буларак аерма.

педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту темпларының түбән булуы.

Татарстан Республикасында "Киләчәк" - "Будущее" Татарстан Республикасы мәгарифен үстерү стратегиясе кысаларында өченче ел комплекслы характердагы актив һәм эзлекле эш алып барыла, аның өстенлекле максаты гомуми белем бирү системасын инновацион үстерүне кадрлар һәм фәнни-технологик яктан тәэмин итү.

Өлеге стратегияне гамәлгә ашыру кысаларында мәгарифне мәгълүматлаштыру инфраструктурасын үстерүгә шактый акчалар бүлеп бирелде. Барлык укытучылар һәм гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләре шәхси ноутбуклар алдылар, "Интернет" челтәренә чыбыксыз керү нокталары билгеләнде, район гомуми белем бирү мәктәпләре укытучылары "Интернет" челтәрендәге педагогик берләшмәләрдә катнашучылар булып тора.

Сәламәтлек торышы буенча вакытлыча яки даими рәвештә мәгариф оешмасында булу мөмкинлеге булмаган балалар өчен өйдә укыту оештырылды. Хәзерге вакытта 39 бала белем ала (шул исәптән 17 бала массакүләм мәктәпләр программалары буенча укый, 22 бала - махсус (коррекцион) учреждениеләрдә.

Өлеге проблемаларны хәл итү буенча нәтижәле чаралар булмау барлыкка килүгә китергә мөмкин:

гомуми белем бирүнең сыйфатлы хезмэт күрсәтүләреннән файдалана алуны чикләү;
белем бирү хезмәтләренең сыйфаты белән халыкның канәгатьсезлеге.

Чаралар комплексы ярдәмендә үзгәрешләр түбәндәге юнәлешләрдә бараçак:

белем алучыларның кызыксынуын һәм активлыгын үстерүгә басым ясап, укытуның эчтәлеген һәм ысулларын сыйфатлы үзгәртү, индивидуаль укыту планнары нигезендә профильле укытуның тулы кыйммәтле системасын формалаштыру, математикага, технологиягә, чит телләргә өйрәтү программаларын тизрәк яңартуны;

гомуми белем бирү системасы кадрлары эшчәнлегенә нәтижәлелегенә ярдәм итүче механизмнарны үстерү, югары уку йортларын тәмамлаучыларны һәм талантлы белгечләргә гомуми белем бирүне оештыруга жәлеп итү, районның педагогик составын яшәртү, педагогик һәм житекче кадрларның һөнәри дәрәжәсенә үсү.

Мәгариф өлкәсендә республика сәясәтенә стратегик максаты - икътисадның инновацион үсеш таләпләренә, жәмгыятьнең һәм һәр гражданның заманча ихтияжларына туры килә торган сыйфатлы белем алу мөмкинлеген арттыру. Бу максатны гамәлгә ашыру түбәндәге өстенлекле бурычларны хәл итүне күздә тотта.

1. База белем бирүнең инновацион характерын тәмин итү;

2. Мәгариф системасы институтларын социаль үсеш инструментлары буларак модернизацияләү;

3. Профессиональ кадрларны өзлексез укытуның, эзерләүнең һәм яңадан эзерләүнең заманча системасын булдыру.

2. Төп максатлар, бурычлар һәм

Имзалар программасы чаралары, соңгы көннәргә тасвирлау аны гамәлгә ашыру нәтижәләре, сроклары һәм этаплары

Имзалар программасының максаты - балаларның гомуми белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку нәтижәләренә заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтижәләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

Имзалар программасының бурычлары түбәндәгеләр:

халыкның гомуми белем бирү хезмәтләренә тигез керүен тәмин итә торган белем бирү чөлтәрен һәм финанс-икътисади механизмнарны булдыру;

гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның алга таба укуга һәм югары технологиягә икътисадта эшчәнлеккә эзерлеген тәмин итү өчен белем бирү һәм мәгариф мөхите эчтәлеген модернизацияләү;

педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эшнә сыйфатын яхшыртуга һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарын булдыру.

Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы

1. Гомуми белем бирү оешмаларын жиһазлар һәм заманча кабинетлар белән тәмин итү, автобуслар сатып алу.

Гомуми белем бирү оешмаларын жиһазлар һәм заманча кабинетлар белән жиһазлау нигезендә Татарстан Республикасы гомуми белем бирүнең Федераль дәүләт белем бирү стандартына күчүнең Перспектив планы ята, аның нигезендә белем бирү оешмалары (уку, укыту-житештерү, компьютер, мәктәп ашханәләре һ.б. өчен) өчен таләп ителә торган жиһазларның, транспорт чаралары, дәрәжәләргә һәм кеше-курсларның гомуми белем бирү оешмалары житекчеләренә һәм укытучыларының квалификациясен күтәрү һәм һөнәри белемнәрен яңадан эзерләү кысаларында кирәкле күләмдә һәм бәясен билгеләү билгеләнә.

2. Табигый фәннәр кабинетларының барысын да жиһазландыру.

Хәзерге вакытта район гомуми белем бирү оешмаларының урта һәм өлкән звеносы

укучыларының төп гомуми белем бирүнең төп гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары белдергән белем бирү стандартларына туры китереп, профильле укыту программаларын гамәли үзләштерү мөмкинлеге житмәү күзәтелә 17.12.2010 № 1897, аларда укучыларда практик эш күнекмәләре формалашырга тиеш.

Шулай итеп, укучыларда табигый-фәнни объектларны һәм күренешләрен өйрәнү буенча практик эш күнекмәләрен формалаштыру гомуми белем бирү мәктәпләренең барлык предметлы кабинетларын заманча табигый фәннәр лабораторияләре комплектлары белән жиһазландыру кирәклеген аңлата.

3. Профильле укытуны кертү.

Югары сыйныф укучыларын профильле уку планнары нигезендә булачак һөнәри эшчәнлеккә максатчан әзерләү гамәлгә ашырыла. Аеруча кирәкле профильләр: социаль-икътисадый, физик-математик, социаль-гуманитар, агротехнологик, мәгълүмати-технологик.

4. "Татарстан Республикасында электрон белем бирү" проекты гамәлгә ашыру.

"Татарстан Республикасында электрон белем бирү" проекты 2010-2015 елларга Татарстан Республикасында мәгарифне үстерү стратегиясендә төп юнәлешләренң берсе булып тора.

Мәктәпләрдә стационар компьютер техникасы паркы яңартылган, барлык педагогик хезмәткәрләр WiFi чыбыксыз каналы буенча "Интернет" челтәре ресурсларына керү мөмкинлеге булган персонал ноутбуклар белән тәэмин ителгән. «2 нче лицей» МБМУ Мамадыш» мәгариф үзәге булып тора.

"Татарстан Республикасында электрон белем бирү" мәгълүмат системасында педагогларга һәм укучыларга белем ресурсларының зур спектры тәкъдим ителде. Барыннан да элек, бу Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгы тәкъдим иткән "Интернет" челтәренң бушлай белем бирү ресурсларына сытамалар. Системада республика цифрлы белем бирү ресурслары, шул исәптән татар телендә, "Телемәктәп" коммерцияле булмаган партнерлыкны дистанцион укыту системасы (база һәм профильле предметлар, бердәм дәүләт имтиханын тапшыруга әзерлек), иң эре электрон басмаларның берсе "Кирилло-Мефодиевская Школа" ("КМ - мәктәп") һәм башкалар урнаштырылган. Педагоглар системада виртуаль методик берләшмәләр һәм виртуаль факультативлар булдыру мөмкинлегенә ия, аларда уку һәм методик материаллар урнаштыра.

5. Федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү.

Гомуми белем бирү эчтәлеген яңартуның һәм аны алу шартларын модернизацияләүнең төп механизмы яңа федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү булачак.

Яңа федераль дәүләт белем бирү стандартларының төп өлеше булып башлангыч, төп, урта гомуми белем бирүнең төп белем бирү программаларын үзләштерү нәтижеләренә таләпләр тора. Яңа федераль дәүләт белем бирү стандартлары белем бирү нәтижеләре турында күзаллауны сизелерлек киңәйтә һәм предметлы нәтижеләренә нормалаштыруга гына түгел, бәлки, көтелгән перспективаларны һәм шәхес, гаилә, жәмгыять һәм дәүләт ихтыяжларын килештерү нигезендә формалаштырылган метик һәм шәхес нәтижеләренә ирешүгә, шулай ук баланы тиешле яшьтә үстерү турында заманча фәнни күзаллауларга йөз тота.

Башлангыч мәктәпнең баскычларында башлангыч гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары (алга таба - ФГОС НОО) нигезендә белем алу һәм үз эшчәнлеген оештыру нигезен тәшкит итүче төп компетенцияләргә ия булуны тәэмин итә торган универсаль уку гамәлләре формалаштыру төп әһәмияткә ия. Димәк, башлангыч мәктәптә педагогларга үзешкәнлыкны һәм үзбәя бирүне үстерү технологияләрен үзләштерергә кирәк.

Төп мәктәп баскычларында төп гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары (алга таба - ФГОС ОО) тарафыннан укучыларның үз-үзен үстерүгә һәм

шәхси үзбилгеләнешкә сәләтен формалаштыруга, үз укуларының максатын мөстәкыйль билгели һәм аларга ирешү юлларын планлаштыра, укытучы һәм яшәтәшләр белән укыту хезмәттәшлеген һәм уртак эшчәнлекне оештыруга аерым игътибар бирелә.

Күрсәтелгән нәтижеләргә ирешү төрле өлкәләрдә пробаларны, интенсив аралашуны, гамәли социаль тәҗрибә алуны күздә тоткан яшүсмерләренең социаль һәм укыту эшчәнлегенең яңа формаларын кертүне таләп итәчәк.

6. Сәләтле балаларга һәм аларның педагогларына адреслы ярдәм күрсәтү.

Балаларның һәм яшьләренең интеллектуаль-ижади потенциалын ачу талантлылыкның төрле типларын ачыклау, аларга ярдәм итү һәм аларны озата баруга юнәлдерелгән (һәм аларның ярашуы), шуларның иң мөһиме:

интеллектуаль сәләтле булу;

ижади һәм сәнгать сәләте;

спорт сәләте;

социаль сәләтлелек.

Мамадыш муниципаль районы башлыгы А.П. Иванов инициативасы белән, “Сәләтле балалар” муниципаль проекты өченче ел уңышлы тормышка ашырыла. Районда сәләтле балаларга һәм педагогларга адреслы ярдәм күрсәтелә. Ел саен укучыларны - олимпиадачыларны һәм аларның укытучыларын хөрмәтләү уздырыла.

7. Гомуми белем бирү оешмаларының укытучы-предмет укытучыларының һөнәри үсеш һәм методик коучингын булдыру. Районда Educare Сингапур компаниясе белән проектны гамәлгә ашыру кысаларында предмет укытучылар этаплап белем ала.

8. "Татарстан Республикасында рус теле" проектын гамәлгә ашыру

Проект рус теле һәм әдәбияты укучылары өчен фәнни, фәнни-гамәли конференцияләр, олимпиадалар һәм конкурслар оештыруны һәм уздыруны күздә тотта.

9. Гомуми белем бирү оешмаларында капитал ремонт үткөрү.

10. Милли мәгариф системасын үстерү.

Чараларны гамәлгә ашыру туган телләренә һәм әдәбиятларны популярлаштыруга китерәчәк; тел мәдәниятен күтәрү өчен фәнни-методик һәм белем бирү шартлары тудыруга;

11. Махсус (коррекцион) белем бирү системасын үстерү.

Чараларның максаты - махсус (коррекцияле) мәгариф оешмаларында укыту-тәрбия процессын алып бару өчен уңайлы шартлар тудыру, ул заманча таләпләргә җавап бирә, тәрбияләнүчеләренә комплекслы үстерү һәм тернәкләндерү.

12. Мәгариф объектларында янгынга каршы чаралар.

Чараларның максаты - гомуми белем бирү оешмаларында янгынга каршы куркынычсызлыкны тәмин итү. Төп программа чараларына автоматик янгын сигнализациясен ремонтлау (алмаштыру), сөйләм хәбәр итү һәм системага хезмәт күрсәтү, шулай ук башка чаралар керә.

13. Мәгариф оешмаларында киртәләрсез мохит булдыру

Чараларның максаты - инвалидларның һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәренең өстенлекле өлкәләрендә, мәктәп яшендәге укучыларны да кертәп, объектларга һәм хезмәт күрсәтүләргә тоткарлыксыз үтеп керү шартларын формалаштыру.

14. Гомуми белем бирү системасында нәтиҗәле контрактны гамәлгә кертү.

Нәтиҗәле контракт - ул аның вазыйфай бурычлары, хезмәт өчен түләү шартлары, дәүләт (муниципаль) хезмәтләренең хезмәт нәтиҗәләренә һәм сыйфатына карап, кызыксындыру түләүләрен билгеләү өчен эшчәнлекнең нәтиҗәлелеген бәяләү күрсәткечләре һәм критерийлары, шулай ук социаль ярдәм чаралары төгәлләштерелгән хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе.

Аны бәяләгәндә һәр хезмәткәргә карата аның хезмәт функциясе, эшчәнлек

нәтижелелеген бәяләү күрсәткечләре һәм критерийлары төгәлләштерелә һәм төгәлләштерелә, бүләкләү күләме, шулай ук хезмәтнең коллектив нәтижеләренә ирешкән өчен бүләкләү күләме билгеләнгән.

3. Ресурслар белән тәмин итүне жайга салу Имзалар программасы чаралары

Программаны финанслау күләмнәре Мамадыш муниципаль районы бюджеты исәбеннән 992283,228 сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2016 ел - 195705,033 сум
2017 ел - 197662,083 сум
2018 ел - 199638,704 сум
2019 ел- 199638,704 сум
2020 ел - 199638,704 сум.

Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1015078,5 сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2016 ел - 203015,7 сум
2017 ел - 203015,7 сум
2018 ел - 203015,7 сум
2019 ел- 203015,7 сум,
2020 ел - 203015,7 сум.

Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Мамадыш муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак.

4. Имзалар программасын гамәлгә ашыру механизмы

Төп чараларны гамәлгә ашыру максатында «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законны да кертеп, ярдәмче программалар норматив хокукый актлар эшләр һәм раслау планлаштырыла.

5. Социаль-икътисадый бәяләү дәүләт (муниципаль) ихтыяжлары өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу

Имзалар программасын гамәлгә ашыруның нәтижелелеген бәяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

Күрсәткеч	2016 ел	2017 ел	2018 ел	2019 ел	2020 ел
1	4	5	6	7	8
Төп гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма авырлыгы, процентлар	50	70	80	100	100
Гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми санында 30 яшькә кадәрге укытучылар санының чагыштырма авырлыгы, процентлар	14	16	18	20	25
Өйдә, дистанцион белем технологияләрен кулланып, гомуми белем бирү программалары буенча белем алучы инвалид балалар санының чагыштырма авырлыгы уку-укытуга каршы килмәгән инвалид балаларның гомуми санында, процентларда	100	100	100	100	100
Соңгы өч ел дәвамында балаларның гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренә гомуми санының чагыштырма авырлыгы, гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренә гомуми санында, процентлар	100	100	100	100	100
Төрле дәрәжәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы гомуми белем программалары буенча укучылар санының чагыштырма авырлыгы гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми санында, процентларда	65	67	68	69	70
Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердәм дәүләт имтиханы (БДИ) нәтижәләре, математика буенча уртача балл	50	51	52	53	55
Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердәм дәүләт имтиханы (БДИ) нәтижәләре, рус теле буенча уртача балл	67	68,5	69	69,5	70
Гомуми белем бирү оешмаларының автоматлаштырылган янгын сигнализациясе белән тәмин ителеше, процентлар	100	100	100	100	100
Гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләренә гомуми санында база белем бирү оешмалары өлеше, процентлар	34,2	35	36	37	38
10 - 11 нче сыйныф укучыларының гомуми саныннан профильле белем алу	62,7	63	64	65	66
9 нчы сыйныф укучыларын 9 нчы сыйныф укучыларының гомуми саныннан, процентыннан профильле белем белән	100	100	100	100	100

тээмин итү					
Гомуми белем бирү учреждениеләре житәкчеләренә һәм педагогик хезмәткәрләренә гомуми санында федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшләү өчен квалификация һәм (яисә) һөнәри әзерлек узган гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләре һәм педагогик хезмәткәрләре өлеше, процентлар	88	90	92	95	99

Плановой күрсәткечләренә факттагы әһәмиятенә ирешү Подпрограмманы гамәлгә ашыруның нәтижәлегә турында сөйли.

Чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә ярдәмче программалар түбәндәге нәтижәләргә көтә: гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез дәүләт гарантияләрен үтәү тээмин ителәчәк;

барлык инвалид балаларга гомуми белем бирү программаларын дистанцион, махсус (коррекция) яисә инклюзив белем рәвешендә үзләштерү мөмкинлегә биреләчәк;

барлык укучыларга яшәү урынына бәйсез рәвештә уку тууның заманча шартларына керү мөмкинлегә тээмин ителәчәк;

өлкән сыйныф укучылары профильле уку тууның белем бирү программалары буенча белем алу мөмкинлеген алачак;

иң уңышлы мәктәпләр арасында мәгариф сыйфатында аерма кыскартылачак;

педагогларга өзлексез һөнәри үсеш мөмкинлекләре тээмин ителәчәк;

милли мониторингларда укучыларның нәтижәләре яхшырачак (укучыларның башлангыч, төп, урта гомуми белем бирү программаларын үзләштерүгә әзерлегә);

Татарстан Республикасының мәгариф пространство бердәмлегә тээмин ителәчәк.

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА
"2016-2020 елларга өстәмә белем бирүне үстерү"

программаның исеме	2016 - 2018 елларга өстәмә белем бирүне үстерү (алга таба - Подпрограмма)
Подпрограмманың төп эшләүчеләре	“ТР Мамадыш муниципаль районы башкарма комитетының мәгариф бүлеге” МКУ Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы башкарма комитетының мәдәният бүлеге
Подпрограмманың максаты	Уку нәтижеләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтижеләренә ирешүгә юнәлдерелгән балаларга өстәмә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү
Подпрограмманың бурычлары	«2015 - 2025 елларга Татарстан Республикасында укучыларны тәрбияләүне үстерү стратегиясе» нигезендә Мамадыш муниципаль районында балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренең эчтәлеген яңарту; балаларга өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүләренә сыйфатын арттыру; балаларга өстәмә белем бирү системасында ватан педагогикасының иң яхшы традицияләрен саклап калу һәм давам итү; өстәмә белем бирү системасының кадрлар потенциалын камилләштерү, бала шәхесен гармонияле үстерү өлкәсендә педагогик эшчәнлекнең һөнәри дәрәжәсен арттыру; балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренең матди-техник базасын үстерү
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2016 - 2020 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленгән Подпрограмманы финанслау күләмнәре	2016 ел - 18528400сум 2017 ел - 19028400сум, 2018 ел - 19428000сум 2019 ел - 19428000сум 2020 ел - 19428000сум Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Мамадыш муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак.
Максатларны һәм бурычларны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре Подпрограмма (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары)	2020 елга ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: 5 - 18 яшьлек балаларны өстәмә белем бирү программалары белән тәмин итүне саклап калу; балаларга өстәмә белем бирүнең дәүләт (муниципаль) оешмалары педагогик хезмәткәрләренең айлык уртача хезмәт хакының уртача хезмәт хакына нисбәтен арттыру; дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә эшләүче балалар һәм яшүсмерләр санын арттыру; актив тормыш позициясен, мөстәкыйльлек һәм ижади

	<p>инициативаны, социаль эһәмиятле эшчәнлеккә күрсәтүче балалар ижтимагый берләшмәләре, яшьләр үзидарә органнары эшчәнлегенә жәлеп ителгән балалар саны арту;</p> <p>фестивальләр, конкурслар, олимпиадалар үткәргән мәктәп яшендәге балаларның чагыштырма санын арттыру;</p> <p>сәламәтлеккә ярдәм итүче мәктәпләрнең чагыштырма санын арттыру;</p> <p>физкультура-спорт секцияләрендә шөгыйльләнүче укучыларның чагыштырма санын арттыру;</p> <p>яшәү урыны, социаль һәм мөлкәти статусы категорияләре буенча балаларның өлешен, социаль һәм мөлкәти статусны, сәламәтлекнең торышын социальләштерү модельләре һәм программалары буенча арттыру</p>
--	---

1. Подпрограмманы гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика, төп проблемаларны һәм аларны хәл итү юлларын тасвирлау

1.09.2015 Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районында, ведомствоны исәпкә алмыйча, балаларга өстәмә белем бирүнең 5 учреждениесе эшли, аларда 4470 кеше укый, бу мәктәп балаларының гомуми санының 109 процентын тәшкил итә.

Мамадыш муниципаль районы мәгариф системасында 1 балаларга өстәмә белем бирү оешмасы эшли, аларда 3060 укучы шөгыйльләнә.

Татарстан Республикасы Президенты Р.Н. Миңнеханов йөкләмәсе буенча, районда өстәмә белем бирү оешмаларында балаларны исәпкә алуның электрон системасын кертү эше бара.

Өстәмә белем бирү программалары түбәндәге юнәлешләр буенча гамәлгә ашырыла: сәнгать-эстетик; туризм-туган якны өйрәнү; физкультура-спорт; фәнни-техник; экологик-биологик; хәрби-патриотик; социаль-педагогик.

Өстәмә белем бирү педагоглары өчен «Мамадыш шәһәренең 2 нче лицее» һәм «Таканыш урта гомуми белем бирү мәктәбе» МББУ базасында түбәндәге темаларга семинар-киңәшмәләр оештырылды: «Өстәмә белем бирүне оештыруда заманча ысуллар һәм формалар» һәм «Төрле яклы шәхес формалаштыруда өстәмә белем бирү түгәрәкләре роле». Алар игътибарына ачык дәресләр, мастер-класслар, дәрестән тыш дәресләр, күргәзмәләр тәкъдим ителде.

«Олимпиада-100» муниципаль мәктәп укучылары спорт-савыктыру фестивален үткөрү дә традициягә керә. Узган уку елында ул дүртенче тапкыр үткәрелде. Ярышлар уку елы дәвамында төзелгән расписание нигезендә үткәрелә. Фестивальдә районның барлык ОУ катнаша. Фестиваль йомгаклары буенча район комиссиясе «Иң спорт классы», «Иң спорт малае», «Иң спорт кызы»н сайлый.

Шулай ук иң мөһим бурычларның берсе - укучыларның ижади сәләтләрен күтәрү. Шул максаттан чыгып, «Йолдызлык» һәм «Нократ дулкыннары» республика конкурсларының муниципаль этаплары үткәрелде. «Нократ дулкыннары» конкурсының төрле номинацияләрендә барлыгы 274 укучы катнашты.

“Созвездие-Йолдызлык 2014” эстрада ижаты яшьләр фестивалендә Балачак һәм үсмерлек йортында шөгыйльләнүче укучы Пономарев Дима (житәкчесе Әхмәтова Э.С.) искиткеч нәтижәләргә ирешә алды.

Февраль аенда “Ел укытучысы-2015” конкурсы кысаларында “Өстәмә белем бирүнең иң яхшы педагогы” номинациясендә ярышлар узды. Элеге конкурсның финал этабында үзара өстәмә белем бирүче 7 педагог ярышты һәм жиңүчеләр ачыкланды. Конкурсның иң яхшы педагогын ачыклау буенча зона этабында “Урта кирмән урта мәктәбе” муниципаль бюджет мәгариф учреждениесеннән Хәйруллин Ринат Миңнежан улы катнашты.

Районнан «Өстәмә белем бирүнең иң яхшы педагогы» республика грантына 5 өстәмә белем педагогының материаллары тәкъдим ителде.

2012 елда "Киләчәк" Татарстан Республикасы мәгарифен үстерү стратегиясенә икенче

этабы чаралары кысаларында "Дәресләрден соң мәктәп" комплекслы яңа проектын гамәлгә ашыру узды. Соңгы елларда республикада һәм районда фәнни-техник ижәтны үстөрү мәсьәләләренә зур игътибар бирелә. 2014 елда 2 нче лицей базасында Мамадыш" техник инновацион ижәт үзәге ачылды, анда район укучылары график буенча югары технологияле жиһазларны өйрәнү мөмкинлегенә ия.

ДДЮ фәнни-техник юнәлешле берләшмәләрдә укучыларның гомуми санының 13,3 проценты шөгылләнә.

Күрсәткеч	2015/2016 уку елы	2016/2017 уку елы	2017/2018 уку елы	2018/2019 уку елы	2019/2020 уку елы
Мәгариф учреждениеләрендә техник ижәт белән шөгылләнүче балаларны гомуми саннан колачлау өлеше (%)	13,3	15	16,5	18	20

Бу түгәрәкләрдә шөгылләнүче укучылар ел дәвамында төрле конкурсларда һәм ярышларда катнаштылар һәм призлы урыннарга лаек булдылар.

Уку елы башында команда робототехникасы буенча ярышларда Хәнәфиев И.М. Мамадыш шәһ., 2 нче лицей» муниципаль бюджет мәгариф учреждениесеннән Садыкова А.З. Мамадыш". Жиңү яулады.

Түбән Кама шәһәрндә ракеталаштыру ярышларында (житәкчесе Хадиуллин Ф.М.) SA3 классларында 1,3 урын яуладылар.

Балык Бистәсе бистәсендә суднолар модельләштерү буенча ярышларда (житәкчесе Пестерев П.В.) актив катнашты.

Автомодельләштерү буенча ярышларда (житәкчесе Гурьев Р.Г.) 2 нче лицей укучылары катнашты. Мамадыш та актив катнашты.

Техник ижәт юнәлешенә йомгак ясау узган елда Республика фестивалендә узды. Техник ижәт республика фестивалендә муниципаль этабына һәр оешма үз эшләрен куйды. Мамадыш муниципаль районы Фестивале республика турында актив катнашты.

Физкультура-спорт юнәлеше буенча 90 берләшмәдә 1350 бала (волейбол; баскетбол; мини-футбол; хоккей; милли көрәш; шахмат; чаңгы ярышлары; өстәл теннисы; шашка; бадминтон) шөгылләнә.

Педагогик осталыкны камилләштерүнең төп рәвешләре булып семинарлар, мастер-класслар, дәресләренә үзара карау тора.

Төрле конкурсларда, ярышларда катнашып, балалар үз-үзләрен аклый һәм үз-үзләрен аклый ала. Ярышлар өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлегенә төп төрләреннән берсе булып тора.

Ярышлар, балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренә календарен исәпкә алып, уку елы башына төзелә торган чаралар планы нигезендә уздырыла. 2014 - 2015 уку елында район, республика ярышларын оештыру буенча зур эш башкарылды, аларда мәгариф учреждениеләре укучылары катнашты. Элеге чараларның максатлары күптөрле: спорт мөмкинлекләрен үстөрү, укучыларның теге яки бу сыйфатларын булдыру, дөньяга карашын киңәйтү һ.б.

2014 - 2015 уку елында Мамадыш муниципаль районы гомуми белем бирү оешмаларында укучылар һәм педагоглар өчен 19 район, 2 республика чарасы эзерләнде һәм уздырылды. Төрле дәрәжәдәге ярышларда да нәтижәләр бар.

чара	нәтижә
Республика дәрәжәсе	
Бадминтон	катнашу
Өстәл теннисы	катнашу
Президент ярышлары	1 урын
Президент спорт уеннары	катнашу
«Хезмәткә һәм оборонага эзер» Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы фестивале финалы	5 урын

КЭС-БАСКЕТ	катнашу
Россия дәрәжәсе	
Милли көрәш	1 урын

Эшчәнлек барышында вакытында хәл ителергә тиешле түбәндәге проблемалар ачыкланды:

1. Өстәмә белем бирү мәсьәләләрендә педагогик составның компетентлыгы житәрлек дәрәжәдә югары түгел һәм бергә эшләрчә педагогларның һөнәри компетентлыкны арттыруга житәрлек дәрәжәдә мотивациясе юк.

Карар итү юллары:

- педагогик кадрларны дәрәжә сайлап алуны гамәлгә ашыру;
- курслар һәм ара эзәрлек аша тренер-укучыларның һөнәри осталыгын үстерү өчен шартлар тудыру;
- төрле дәрәжәдәге ярышларда яхшы нәтижеләргә ирешкән тренерларны бүләкләү.

4. Белем бирү процессының житәрлек дәрәжәдә матди-техник тәэмин ителеше булмау.

Карар итү юллары:

- иганәчелек ярдәме;
- грантларда катнашу;
- чаралар уздырганда учреждениеләр һәм оешмалар белән социаль активлыкны арттыру һәм элементларны ныгыту.

Боларның барысы да педагогларның төрле юнәлешләрдә тәрбияләнүчеләр белән нәтижелә эшен оештырырга мөмкинлек бирәчәк. Балаларның сәләтен үстерергә һәм алар белән бергә камиллеккә омтылырга, әлеге процесста катнашучы һәр кешенең шәхси үсешендә яна үрләр яуларга ярдәм итәчәк.

2. Подпрограмманың төп максатлары, бурычлары һәм чаралары, соңгы нәтижеләрне, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Ярдәмче программаның максаты - балаларга өстәмә белем бирү системасында белем бирү программаларын модернизацияләү, ул уку нәтижеләренә заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтижеләренә ирешүгә юнәлдерелгән.

Подпрограмма түбәндәге бурычларны хәл итә:

районда ОДО эшчәнлегә этәлеген яңарту;

балаларга өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүләрен сыйфатын арттыру;

балаларга өстәмә белем бирү системасында ватан педагогикасының иң яхшы традицияләрен саклап калу һәм давам итү;

өстәмә белем бирү системасының кадрлар потенциалын камилләштерү, бала шөхесен гармониялә үстерү өлкәсендә педагогик эшчәнлекнең һөнәри дәрәжәсен арттыру;

ДО ның матди-техник базасын үстерү.

Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы

Психологик-педагогик медицина-социаль үзәкләр челтәрен үстерү

Соңгы унеллыкта Татарстан Республикасы мәгариф системасында галимнәр һәм практиклар тырышлыгы белән балага ярдәм итүнең һәм аңа уку-тәрбия процессында ярдәм итүнең аерым бер културасы: психологик-педагогик озата бару барлыкка килә. озата баруның вариатив модельләре эшләнә, аның инфраструктурасы формалаша: психолог-педагогик һәм медик-социаль ярдәм күрсәтүгә мохтаж балалар өчен үзәкләр (алга таба - ППСМ-хезмәт), озату буенча мәктәп хезмәтләре, психология-медицина-педагогика комиссияләре һәм башкалар.

Заманча этапның актуаль бурычы булып бүген еш кына "ашыгыч ярдәм" ролен уйнаган ППСМ-хезмәт районындагы эшчәнлеккә принципияль яңа якин килүне гамәлгә ашыру тора. Ул белем бирү учреждениесендә баланың үз-үзен тотышының һәм укуының кыенлыкларына бәйле проблемалы ситуацияләргә төзәтмәләр кертә.

Белем бирү этәлеген яңарту шартларында ППСМ-хезмәтнең җаваплылык даирәсе белем бирүдә кыенлыкларны жинеп чыгу бурычларының рамкалары белән чикләнә алмый. Ул үз эченә социальләштерүне, сәламәтлекне саклауны һәм ныгытуны тәэмин итү, балалар һәм яшүсмерләрнең хокукларын яклау, сәламәт яшәү рәвешенә күрсәтмәләр формалаштыру, стресс

белән үз-үзен жайга салу һәм идарә итү күнекмәләрен үстерү, рискның үз-үзен тотыш факторларын профилактикалау бурычларын алырга тиеш.

Жәмгыятьтә уңышлы социальләшүгә һәм хезмәт базарында актив жайлашуга сәләтле мөстәкыйль, жаваплы һәм социаль мобиль шәхес формалаштыру бурычы социаль күнекмәләрен үстерүнең тиешле программаларын киң куллану, шәхес буларак үз-үзен билгеләүгә һәм психологик-педагогик тәмин итү системасын үз-үзен камилләштерү зарурлығын билгели.

Психологик-педагогик ярдәм күрсәтүнең нәтижәле системасын төзү балаларның белем бирү мохите эчендә үсеш һәм укуыту проблемаларын хәл итәргә, бала проблемаларының тышкы хезмәтләргә нигезсез рәвештә янадан адреславын булдырмакка, махсус белем бирү учреждениеләренә жибәрелә торган балалар санын киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Белем бирүнең төрле баскычларында (баскычларында) психологик-педагогик ярдәм күрсәтүнең бурычлары төрле. Шул ук вакытта балаларны үстерүдә һәм укуытуда күчеш этапларына аерым игътибар бирергә кирәк, бу озата бару дәрәжәләрен бирүне күздә тотат.

Районда укучыларга психологик-педагогик һәм медик-социаль ярдәм күрсәтү системасын үстерүгә зур урын бирелә.

2016-2017 елларда Мамадыш муниципаль районының 3тән 18 яшькә кадәрге балигы булмаганнарда психологик ярдәм күрсәтү өчен ПМС хезмәтен оештыру планлаштырыла.

Мамадыш муниципаль районының психолог - педагогик мединция һәм социаль ярдәм эшчәнлегенә психологик-педагогик һәм медик-социаль ярдәмгә мохтаж балаларга ярдәм күрсәтү максатларында гамәлгә ашырыла. Психологлар эшчәнлегенә максаты - балаларның психологик иминлеген тәмин итә торган шартлар тудыру, аларның сәламәтлеген саклап калу, барлык яшь этапларында да тулы психик һәм шәхси үсешне күздә тотат.

Учреждение 3 яшьтән 18 яшькә кадәрге балаларга, аларның эти-эниләренә һәм мәктәп һәм балалар бакчалары педагогларына бушлай хезмәт күрсәтәчәк.

3 яшьтән 14 яшькә кадәрге балаларга хезмәт күрсәтү ата-аналарның (законлы вәкилләренә) язма ризалыгы белән һәм олылар белән генә мөмкин. 15 яшьтән яшүсмер хезмәткә мөстәкыйль рәвештә мөрәжәгать итә ала. Хезмәт коммерцияле булмаган оешма булчак. Мәгариф учреждениеләре белән хезмәттәшлек турында килешүләр һәм килешүләр нигезендә хезмәттәшлекне гамәлгә ашырачак.

ПМС-хезмәтнең төп эш принциплары:

1. Бала мәнфәгатьләренә өстенлегенә;
2. озата баруның эзлексезлегенә;
3. Баладагы проблемаларны хәл итүдә белгечләрнең мультидисциплинар алымы.

ПМС психологы эшенә төп юнәлешләре булчак:

Психологик-педагогик һәм медик-социаль ярдәмгә мохтаж балалар белән (гаиләләр белән) психологик эш оештыру һәм уздыру;

девиант тәртипле балалар белән психологик эш оештыру һәм уздыру;

Коррекцион, консультатив, диагностик, профилактик һәм агарту эшчәнлеген үткәру;

Супервизор һәм интервизор төркемнәрендә эшләү.

Психологик культураны арттыруга һәм тәрбия-белем бирү процессында катнашучыларның психологик сәламәтлеген формалаштыруга юнәлдерелгән социаль эһәмиятле проектларда катнашу.

Жинелүче эшчәнлек юнәлешләре

Психолог-педагогик диагностика:

- Психофизик һәм интеллектуаль үзенчәлекләр һәм мөмкинлекләр нигезендә аларны тәрбияләүнең һәм укуытуның рәвешләрен һәм эчтәлеген билгеләү буенча 18 яшькә кадәрге балаларны һәм яшүсмерләренә комплекслы психологик-медик-педагогик диагностикалауны гамәлгә ашыру;

Консультатив эшчәнлек:

- Педагогларга технологияләр сайлауда, үсүен кире каккан балаларга махсус педагогик ярдәм күрсәтүдә консультатив ярдәм күрсәтү;

- Педагогик советлар, семинарлар үткәру һәм методик берләшмәләр утырышларында,

конференцияләрдә һәм үсешләрендә хокук бозулар булган балаларга педагогик ярдәм күрсәтү проблемалары буенча башка чараларда катнашу.

Коррекцион-үстерү эшчәнлеге:

- Үсештәге артта калуларны төзәтүгә юнәлдерелгән эшне оештыру буенча төрле профильле белгечләрнең көчләрен координацияләү;

- Коррекцион-үстерү эшенең төрле шартларын, формаларын һәм ысулларын кулланып, бала шәхесенең һәрьяклап үсеше.

Психологик агарту:

- Укучыларда, тәрбияләнүчеләрдә һәм аларның ата-аналарында, мәгариф учреждениеләренең педагогик хезмәткәрләрендә психологик белемнәргә ихтыяж формалаштыру;

- Укучыларның шәхесен үстерү һәм үзбилгеләнү өчен шартлар тудыру, шәхес үсешендә мөмкин булган хокук бозуларны кисәтү.

Логопедик эшчәнлек:

- Укучыларны, тәрбияләнүчеләрне тикшерүне гамәлгә ашыру, аларда булган үсеш бозуның структурасын һәм дәрәжәсен билгели.

- Укучыларның туганнары белән консультация эше үткәрү.

- Балалар һәм аларның ата-аналары белән консультация дәрәсләре үткәрү.

- Үсештәге житешсезлекләргә төзәтү, бозылган функцияләргә торгызу буенча төркем һәм индивидуаль дәрәсләр үткәрү.

"Балалар сәламәтлегендә тайпылышларны иртәрәк ачыклау" проектын гамәлгә ашыру

Татарстан Республикасы Президенты Р.Н. Миңнеханов йөкләмәсе нигезендә Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына, Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы белән берлектә, аппарат-программа комплексларын ("АРМИС") кулланып, мәктәп укучыларының сәламәтлеген иртә ачыклау буенча эш башланды. "АРМИС" - ул моноблочный, аз габаритлы, универсаль аппарат-программа комплексы, аңа цифрлы интерфейс аша кешенең физиологик параметрларын теркәү өчен датчиклар кушыла. "АРМИС" АПК Мамадыш шәһәренең 2 нче лицей" муниципаль бюджет мәгариф учреждениесенә куелган. "4 нче УББМ" да урнаштырылачак Мамадыш». Жайланма өчен шартлар тудырылган.

Муниципаль проектларны гамәлгә ашыру.

Мәктәпләрнең спорт-сәламәтләндерү эше сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга һәм һәр укучы тормышына физик культураны кертүгә юнәлдерелгән. Спорт-сәламәтләндерү эшенең бурычлары:

1. Сәламәтлекне ныгыту, гармонияле физик үсешкә ярдәм итү.

2. Хәрәкәт сәләтләрен үстерү.

3. Ихтыяжны тәрбияләү һәм мөстәкыйль рәвештә физик күнегүләр белән шөгыйльләнә белү, ял итү, күнегүләр үткәрү, эшкә сәләтлелекне арттыру һәм сәламәтлекне ныгыту максатларында аларны аңлы рәвештә кабул итү.

Шуңа күрә гомумбелем бирү учреждениеләре укучылары арасында, спорт күнегүләренең яңа төрләрен кертәп, «Олимпиада-100» мәктәп укучыларының спорт-савыктыру фестивале муниципаль проектны алга таба гамәлгә ашыруны күздә тотабыз.

Укучыларны туган якка мэхәббәт рухында тәрбияләү, рухи-әхлакый ориентирлар, хәзерге тормыш проблемалары һәм ситуацияләргә, лидерлык сыйфатларына, хезмәт һәм һөнәри үзбилгеләнешләргә һәм гомуми белем бирү оешмаларында үз-үзләрен камилләштерүгә юнәлтелгән максатта «Тормыш дәрәсләре» муниципаль проектын актив гамәлгә ашыру бара. Ел саен проект тематика белән яңартыла һәм класстан тыш дәрәсләр үткәрүнең яңа формалары кертелә. Шулай ук экскурсия сәфәрләрен арттыру да күздә тотыла. Юл-транспорт хезмәтләренә чыгымнар Мамадыш муниципаль районының «Халыкны эш белән тәмин итү үзәге» грант финанс чараларын бүлеп бирү исәбенә файдалану планлаштырыла.

"Дәрәстән соң мәктәп" проектын гамәлгә ашыру

2012 елда "Киләчәк" Татарстан Республикасы мәгарифен үстерү стратегиясенә икенче этабы чаралары кысаларында "Дәрәсләрдән соң мәктәп" яңа проектын гамәлгә ашыру башланды.

Проектның асылы - мәктәпләрдә түгәрәкләр эшчәнлегенә барлык спектрын торгызуда, укучыларның техник ижаты һәм тикшеренү эшчәнлегенә өчен база булдыруга аеруча басым ясап, яңадан торгызуда. Проектны гамәлгә ашыру кирәклегенә барлык бай мәктәп инфраструктурасының балалар өчен эшләргә, аларның ижади потенциалын ачарга, уңышлы шәхес булдырырга, булачак һөнәрне аңлы рәвештә сайлауга һәм дәрес тәмамланганнан соң эзәрләнәргә тиешлегенә бәйле. Гомуми белем бирү оешмаларының грантларда актив катнашуы нәтижәсендә Мамадыш районы 8 проектны ота алды.

Мәгариф системасында сәламәтлек саклау эшчәнлегенә үстерүнең төп векторы булып "Мәктәп - сәламәтлек территориясе" озак сроклы проектын гамәлгә ашыру тора, ул түбәндәге төп юнәлешләргә үз эченә ала:

"Профилактик белем бирү программаларын гамәлгә ашыру",

"Укучыларның физик тәрбияләү системасын үстерү",

"Мәктәп укучыларының туклануын реабилитацияләү",

"Сәламәтлек саклау өлкәсендә педагогларның һөнәри компетенциясен арттыру",

"Укучыларның гаиләләрен сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларына жәлеп итү, шул исәптән "Уңышка юл" программасына.

"Укучыларның профилактик эштә, социаль эһәмиятле проектларны гамәлгә ашыруда катнашуы ("Лидерлык нигезләре", "Мөстәкыйль балалар" һ.б.),

"Наркологларга профилактик тикшерү үткәру".

Дүртенче ел Татарстан Республикасында гомуми белем бирү оешмалары командалары арасында "КЭС-БАСКЕТ" мәктәп баскетбол лигасы чемпионаты уздырыла.

"КЭС-БАСКЕТ" мәктәп баскетбол лигасы" проектында катнашу гомуми белем бирү оешмаларына матди базаны тулыландырырга мөмкинлек бирә. Чемпионатта катнашучы барлык мәктәпләр баскетбол туплары комплексларын, зональ этапларда жиңүчеләргә - баскетбол формасы комплексларын спонсордан - "Комплекслы энергия системалары" ЯАЖ (ш. Пермь). Моннан тыш, проектның иганәчесе тарафыннан бүләкләү атрибутикасы бирелә.

Районның гомуми белем бирү оешмалары "Кечкенә футбол - мәктәпкә!"

Бүген мәктәп туклануының сыйфатын яхшырту һәм һәркем файдалана алырлык булу, укучыларның күпчелегә кайнар ризык белән туклануы тиеш. Районда элекке юнәлеш буенча максатчан эш алып барыла, нәтижәдә кайнар туклану күләме 100 процент тәшкил итә.

Урыннарда туклану бәясенә хисаплары якынча ике атналык меню нигезендә башкарыла. Авыл мәктәпләрендә азык-төлекне оештырганда арзанайту өчен ярдәмче хужалыкларның, мәктәп яны-тәжрибә участокларының, мини-фермаларның керемнәре зур ярдәм булып тора.

Ел саен районда "Укучыларның туклануын оештыру буенча иң яхшы мәктәп ашханәсе" республика конкурсының муниципаль этабы уздырыла. Конкурстың максаты - укучыларның кайнар туклануын оештыруны камилләштерү, мәктәп туклануы рационалының баланслылыгын тәмин итү, укучыларның кайнар туклануын арттыру, хезмәт күрсәтүнең прогрессив рәвешләрен кертү, ашханә коллективларының алдынгы эш тәжрибәсен киң тарату.

2007 елдан Татарстан Республикасында мәгариф буенча федераль агентлык һәм Татарстан Республикасы Хөкүмәте арасында уртақ финанслау шартларында балаларга өстәмә белем бирүнең төрле юнәлешләргә өчен заманча аппарат-программа комплекслары белән жиһазлау эше алып барыла. Яшьләрнең фәнни-техник ижат системасын үстерүнең региональ программасын иң яхшы эшләүгә Россия Федерациясе субъектлары программаларын сайлап алу буенча ике Бөтенроссия ижат конкурсы йомгаклары буенча. Яңа жиһазлар алу оешмаларның матди-техник базасын ныгытты, техник юнәлештәге балаларга өстәмә белем бирү программалары спектрын киңәйтте. Техник ижатның яңа төрләргә кертелде: робототехника, 3D-модельләштерү, санлы программа идарәле станокларда эшләү.

Балалар хәрәкәте һәм балаларның социальләштерү рәвешләрен үстерү

Районның балалар хәрәкәтендә 3714 бала һәм яшүсмер катнаша, бу гомуми санның 89 процентын тәшкил итә. 2007 елдан "Детская Районная Дума" республика проекты гамәлгә ашырыла (алга таба - Балалар Думасы). Соңгы елларда аның катнашучылары тарафыннан төрле социаль өлкәләрдәге проблемаларны хәл итүгә юнәлтелгән 50дән артык проект тәкъдим ителде

һәм гамәлгә ашырыла: "Игътибар! Игътибар житми!", "Ветеранга бүләк", "Хәерле хезмәт күрсәтү көне" ветераннарға ярдәм итүгә юнәлтелгән "Флэшмоб" урта һәм өлкән звено укучылары өчен мәдәният һәм спорт өлкәсендә күңел ачу-үстерү ялын оештыру өчен; "Дустыңа муниципаль берәмлек эчендә балалар һәм яшьләр ижтимагый оешмаларының уртак эшчәнлеген координацияләү буенча эш турында булыш; "Республика хокук мәктәбе", "Безнекеләрне бел!" яшүсмерләрнең хокукларын социаль яклау турында; "Хокук - хокукка ия" ата-аналарның коррупцияне профилактикалау проекты ("Видеоролик" һәм "Публицистика" номинацияләре буенча массакүләм мәгълүмат чараларының коррупциягә каршы чаралары конкурсы) һ.б.;

Укучыларның закон тыңлаучан үз-үзләрен тотышын формалаштыру һәм аларның хокукый грамоталылык нигезләрен өйрәтү максатларында 2007 елдан Татарстан Республикасы мәгариф системасында хокук бозуларны профилактикалауның мәктәп отрядлары актив үсә. 2015 елның 1 сентябренә мәктәпләрдә 8 отряд эшли (алга таба - профилактика отрядлары). Катнашучыларның гомуми саны - 101 кеше.

2009 елдан Татарстан Республикасы буенча Эчке эшләр министрлыгы, Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм министрлыгы һәм Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан мәгариф учреждениеләренең хокук бозуларын профилактикалау отрядлары арасында республика конкурсы уздырыла.

2008 елдан Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы, Россия Федерациясенең наркотиклар әйләнешен контрольдә тоту буенча федераль хезмәт идарәсе белән берлектә, Татарстан Республикасы буенча "SaMoСтоятельные Дети" ведомствоара проекты гамәлгә ашырыла, аның максаты - мәктәп яшендәге балалар өчен беренче тәмәке, алкоголь һәм психоактив матдәләр пробасының яшен кисәтү яки тоткарлау. Укучы үзе өчен зарарлы гадәتلәр буларак билгели торган тыюларны шәхси контрактка үзә сайлый һәм кертә, һәм тәмәке тарту, алкоголь һәм психоактив матдәләр куллану гына түгел, ә норматив булмаган лексика, вандализм, ялкаулык кебек тыюларны да.

Контрактны саклаучы һәм проектта актив катнашучы балалар ташламалар белән бүләкләнә. Алар китаплар, канцтоварлар һәм спорт инвентарен туган районындагы кебек сатып алганда ташламалар алалар. Шушы еллар эчендә "SaMoСтоятельные Дети" проектында 5 гомуми белем бирү оешмасы катнашты.

Балалар хәрәкәтен үстерү, балаларны социальләштерү буенча төп чаралар:

Татарстан Республикасы мәгариф учреждениеләрендә Ватанга мөхәббәт, гаилә кыйммәтләрен һәм горур-гадәтләрен, шәхеснең гомуми мәдәниятен, укучыларның гражданлык тәңгәллеген, толерантлык культурасын, этник һәм динара хезмәтгәшлек өлкәсендә социаль компетентлык, Ватанны саклауга әзерлек һәм яшь кешеләрнең Россия Федерациясә Хәрби көчләре сафларында хезмәткә уңай мөнәсәбәт формалаштыруга юнәлдерелгән хәрби-патриотик, фәнни-техник, рухи-әхлакый, сәнгать-эстетик, экологик тәрбиянең заманча программаларын гамәлгә ашыру;

яшьләргә патриотик тәрбия бирү белән шөгыйльләнүче балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегенә мониторинг ясау, яшьләргә патриотик тәрбияләү буенча методик тәкъдимнәр эшләү, Бөек Ватан сугышы турында тарихи хәтерне саклауга һәм Россия тарихының башка әһәмиятле вакыйгаларына юнәлдерелгән республика акцияләрен уздыру;

укучыларны тәрбияләү һәм социальләштерү өчен шартлар тудыру, аларны шәхси һәм ижтимагый әһәмиятле эшчәнлек, социаль һәм гражданлык формалашуы юлы белән үзидентификацияләү, шул исәптән федераль дәрәжә белән бирү стандартларын гамәлгә ашыру аша;

мәгарифтә дәрәжә-ижтимагый идарә формаларын, шул исәптән балалар ижтимагый үзидарәсе формаларын үстерү;

бала хокуклары һәм бала хокуклары өлкәсендә белем алуны тәэмин итә торган чаралар комплексын эшләү;

балалар белән эшләүне гамәлгә ашыручы оешмаларның һәм учреждениеләрнең белгечләрен укыту һәм аларның квалификациясен күтәрү буенча гамәлдәге программаларны аларда балаларның үз мәнфәгатьләренә кагыла торган карарлар кабул итүдә катнашу хокукын аңлатучы

махсус бүлекне кертү юлы белән киңәйтү һәм аны гамәлгә ашыру принциплары;

балаларның үз мәнфәгатләренә кагылышлы карарлар кабул итүдә даими мониторинг системасын һәм механизмын булдыру һәм аларның катнашуын бәяләү;

"Лидерлык нигезләре", "SaMoСтоятельныеДети", "Детская Республика Думасы" проектларын үстерү;

Республика стратегиясенә төп чараларын гамәлгә ашыру буенча балалар ижтимагый оешмалары тарафыннан проектлар төзү.

3. Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтижәләлеген бәяләү

Ярдәмче программаның нәтижәләлеген бәяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

Индикаторның исеме	2016	2017	2018	2019	2020
1	4	5	6	7	8
5-18 яшьлек балаларны өстәмә белем бирү программалары, процентлар	85	90	100	100	100
ОДО эшчәнлеген, аларның житәкчеләрен һәм хезмәткәрләрнең төп категорияләрен бәяләү муниципаль берәмлекләрнең 80 проценттан да ким булмаган өлеше муниципаль берәмлекләрнең ведомство карамагындагы дәүләт (муниципаль) бүлекләре эшчәнлегенә нәтижәләлеген күрсәткечләре нигезендә гамәлгә ашырыла торган Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренә чагыштырма саны, процентлар	100	100	100	100	100
Актив тормыш позициясен, мөстәкыйльлекне һәм ижади инициативаны күрсәтүче балалар ижтимагый берләшмәләре, яшьләр үзидарәсе органнары эшчәнлегенә жәлеп ителгән балалар санын социаль әһәмияткә ия эшчәнлеккә (2015 елга карата%) арттыру	112	115	115	120	125
Фестивальләр, конкурслар, олимпиадаларда катнашкан, үткәрелгән мәктәп яшендәге балаларның чагыштырма саны процентларда	100	100	100	100	100
Сәламәтлеккә ярдәм итүче мәктәпләрнең чагыштырма саны, процент	90	95	100	100	100
Россия Федерациясе субъектында күрсәтелгән категорияләр буенча балаларның яшәү урыны, социаль һәм мөлкәти статусы категорияләре, социальләштерү модельләре һәм программалары белән колачланган сәламәтлек торышы, күрсәтелгән категорияләр буенча балаларның гомуми саны, процентлар	92,5	92,7	92,9	93	93,2

Плановой күрсәткечләренә факттагы әһәмиятенә ирешү Подпрограмманы гамәлгә ашыруның нәтижәләлегенә турында сөйли.

Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә:

региональ һәм муниципаль әһәмияттәге оешмаларда балаларга өстәмә белем бирү буенча дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүнең сыйфаты яхшырачак;

Татарстан Республикасында ОДО эшчәнлеген кызыксындыру системасы булдырылачак;

күпфункцияле социаль үзәкләр буларак, ОДО ның заманча кызыклы имиджы төзеләчәк;

баланың социаль актив шәхесен формалаштыруга юнәлдерелгән заманча белем бирү программалары кертеләчәк;

ОДО челтәре сакланачак һәм алга таба үсеш алачак;
укучыларны өстәмә белем бирү хезмәтләре белән колачлау өлеше артачак;
республика мәгариф оешмаларында белем бирү процессын оештырганда заманча мәгълүмати-компьютер технологияләрен куллану зонасы киңәйтелә;
дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә эшләүче балалар һәм яшүсмерләр саны артачак.

Ярдәмче программаның нәтижәлелеген бәяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

Плановой күрсәткечләренә факттагы әһәмиятенә ирешү Подпрограмманы гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге турында сөйли.

Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә:

региональ һәм муниципаль әһәмияттәге оешмаларда балаларга өстәмә белем бирү буенча дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүнең сыйфаты яхшырачак;

Татарстан Республикасында ОДО эшчәнлеген кызыксындыру системасы булдырылачак;

күпфункцияле социаль үзәкләр буларак, ОДО ның заманча кызыклы имиджы төзеләчәк;

баланың социаль актив шәхесен формалаштыруга юнәлдерелгән заманча белем бирү программалары кертеләчәк;

ОДО челтәре сакланачак һәм алга таба үсеш алачак;

укучыларны өстәмә белем бирү хезмәтләре белән колачлау өлеше артачак;

республика мәгариф оешмаларында белем бирү процессын оештырганда заманча мәгълүмати-компьютер технологияләрен куллану зонасы киңәйтелә;

дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә эшләүче балалар һәм яшүсмерләр саны артачак.

ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММА
«"2016-2020 ЕЛЛАРГА МӘГАРИФ УЧРЕЖДЕНИЕЛӘРЕ ЧЕЛТӘРЕН ҮСТЕРҮ»

программаның исеме	2016-2020 елларда Мамадыш муниципаль районы мәгариф учреждениеләре челтәрен үстерү.
Программаның максатлары	<ul style="list-style-type: none">- Дәүләт стандартларына туры килерлек белем бирү;- укучыларны матди яктан карау һәм белем бирү буенча хезмәт күрсәтүләрдән файдалану мөмкинлеген арттыру һәм белем бирү сыйфатын тәэмин итү;- белем бирү учреждениеләренең сыгылмалы күпфункцияле челтәрен үстерү;- районның һәм шәһәрнең инновацион социаль юнәлешле үсеше мәнфәгатьләрендә яшыләр сәясәтен гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген күтәрү

<p>подпрограмманың бурычлары</p>	<ul style="list-style-type: none"> - мәктәпләрнең төп урта мәктәпләренә оптималь чөлтәре һәм әлеге мәктәпләрнең профильләрен билгеләү; -мәгарифне модернизацияләүне системалы үзгәртеп корулар контекстында чөлтәренә үстерү проблемасына комплекслы якын килүне тәмин итү; - авыл мәктәпләрендә укучыларны төп мәктәпләргә илтәп житкерүнең транспорт схемасын куллану, мәктәпкәчә, өстәмә һөнәри белем бирү учреждениеләре белән берлектә гомуми белем бирү мәктәбен интеграцияләү исәбенә сыйфатлы белемнәргә керүне тәмин итү; -югары технологияле икътисадта югары уку йортын тәмамлаучыларның алга таба укуга һәм эшчәнлеккә әзерлеген тәмин итү өчен белем бирү һәм мәгариф мохите эчтәлеген модернизацияләү; - педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту, педагогларны эшнең сыйфатын яхшыртуга һәм өзлексез һөнәри үсешкә мотивацияләү механизмнарын булдыру; - ачыклык, объективлык, үтә күренмәлелек, ижтимагый-һөнәри катнашу принципнары нигезендә белем бирүнең сыйфатын баяләүнең заманча системасын куллану; - белем алуучыларда социаль компетенцияләп, граждән жайланмалары, сәламәт яшәү рәвеше културасы формалаштыру, функциональ белемлелек өчен формаль булмаган белем бирүнең заманча инфраструктурасын булдыру һәм социальләштерү
<p>подпрограмманы эшләүче</p>	<p>Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының «Мәгариф бүлеге» МКУ</p>
<p>подпрограмманы үтәүчеләр</p>	<p>Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының «Мәгариф бүлеге» МКУ, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының мәгариф учреждениеләре</p>
<p>Программаны гамәлгә ашыру сроклары</p>	<p>2016-2020 еллар</p>

Көтелә торган нәтижеләр	<ul style="list-style-type: none"> - Белем бирүнең сыйфатын арттыру; - мәгариф хезмәтләренең тулы спектрын тәэмин итә торган гомуми белем бирү учреждениеләре чөлтәренең территорияль файдалану мөмкинлеге чикләрендә оптималь структурасын булдыру; - мәктәпләрнең төп урта мәктәпләрнең һәм әлеге мәктәпләрнең профильләренең оптималь чөлтәрен булдыру; - гомуми белем бирү мәктәпләрендә технологик профильне үстерү; - инклюзив белем алу өчен шартлар тудыру; - мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез булуына дәүләт гарантияләрен үтәү тәэмин ителгән; - педагогик һөнәрнең һәм педагогик кадрларның квалификация дәрәжәсен күтәрү; - модернизацияләүнең һәм технологик үсешнең өстенлекле юнәлешләре буенча югары квалификацияле кадрларга район икътисадының ихтыяжларын тәэмин итү; - теләсә кайсы гражданның һөнәри белем алуы өчен шартлар тудыру; - балаларның иртә үсүенә ярдәм итү инфраструктурасын булдыру (0-3 яшь); - 3 яшьтән 7 яшькә кадәрге балаларны мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә күчерүгә чиратны бетерү; - федераль дәүләт стандартлары таләпләренә туры килә торган шартлар тудыру; балаларны өстәмә белем бирү программалары белән колачлауны арттыру; - өзлексез һөнәри белем алу мөмкинлеген тәэмин итү.
-------------------------	--

Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы мәгариф системасының торышы һәм төп проблемалары

Мамадыш муниципаль районының мәгариф системасының торышы.

2015-2016 уку елында Мамадыш муниципаль районында 38 гомуми белем бирү мәктәбе эшли, шулардан:

- башлангыч мәктәпләр - 3 бакча;
- төп - 12;
- уртача - 23.

Сыйныф-классларның гомуми саны - 384, шул исәптән шәһәр буенча - 92, авыл буенча - 292.

2015 елның 1 сентябренә гомуми белем бирү мәктәпләрендә укучылар саны 4160 укучы тәшкил итә, шул исәптән урта гомуми белем бирү мәктәпләрендә - 3779 укучы, төп гомуми белем бирү мәктәпләрендә - 354, башлангыч мәктәпләрдә - 27 балалар бакчасы.

		эр									
Башлангыч гомуми белем би­рү мэк­тәп­ләр­е	3	2	1								
Төп гомуми белем би­рү мэк­тәп­ләр­е	12		2	2	3	2	3				
Урта гомуми белем би­рү мэк­тәп­ләр­е	23					2	4	9	3		5

Район буенча классларда (кеше) уртача күрсәткечләр

Класслар	2012 / 2013 уку елы	2013 / 2014 уку елы	2014/2015 уку елы	2015/2016 уку елы
1 - 4 сыйныфлар	9,2	9,2	10,8	11,4
5 - 9 сыйныфлар	11,6	11,2	11,2	10,7
10 - 11 сыйныфлар	11,4	10,9	9,9	9,7
Барлығы	10,7	10,4	10,9	10,8

Авыл гомуми белем би­рү мэк­тәп­ләр­ен­дә сый­ныф­лар­ның уртача тулылыгы

Гомуми белем би­рү учреждениесе төре	Өстәмә норма	Укучылар саны	Сыйныф-комплектлар саны	Уртача тутырылыш
Башлангыч мектеп - балалар бакчасы	14	27	5	4,8
Төп гомуми белем би­рү мэк­тәп­ләр­е	14	354	76	4,6
Урта гомуми белем би­рү мэк­тәп­ләр­е	14	1605	211	7,6
Барлығы авыл мектепләре буенча - 6,8				

Мәгариф учреждениеләренең (оешмаларның) нәтижәле чөлтәрен булдыру, авыл жирендә укучыларны сыйфатлы белем алуға алуны тәмин итү максатларында чөлтәрне оптимальләштерү буенча тиешле эш башкарылды. Якын-тирәдәге торақ пунктлардан балаларны транспорт белән ташуны тәмин итүче база мектепләре булдырылды.

Чөлтәр үзәнчәлеге:

Күрсәткеч исеме	2012-2013 уку елы	2013-2014 уку елы	2014-2015 уку елы	2015-2016 уку елы
Мәгариф учреждениеләре саны, барлығы, шул исәптән:	61	60	56	38
башлангыч мектепләр	25	24	21	-
төп мектепләр	8	9	9	12
урта мектепләр	28	27	26	23
филиаллар	-	-	-	-
мектепкәчә һәм кече яшьтәге балалар өчен учреждениеләр	3	3	3	3

Эмма яшәу урынына бәйсез рәвештә белем бирү хезмәтләренә тигез сыйфатын тәмин итү бурычын тулысынча хәл итеп булмады әле. Түбәндәге төп проблемалар килеп чыга:

- яңа маршрутлар ачу өчен өстәмә мәктәп автобусларында ихтыяж;
- искәргән автобусларны искерү сәбәпле яңасына алмаштыру зарурлығы;
- балаларны йөртү өчен билгеләнгән таләпләргә туры килмәгән юллар, зур финанс чыгымнары таләп иткән ремонт эшләре һ. б.

Хәзерге вакытта мәктәп транспорты чөлтәре 24 мәктәп автобусын, 606 бала йөртүне үз эченә ала.

Күрсәткеч исеме	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Автобуслар саны	16	22	23	23	23	24
Алып баруны тәмин итүче мәктәпләр саны	17	22	23	23	23	23
Чыгарылган укучылар саны	606	660	663	632	632	606

-Авыл гомуми белем бирү мәктәпләрендә сыйныфларның тулылығы түбән (нормалар буенча 14 укучы булырга тиеш, фактта - 6,8).

-Ике яклы укыту.

№	Белем бирү учреждениесе исеме	Сыйныфлар саны	Укучылар саны
1	«1 нче УББМ» МБМУ Мамадыш»	2	38
2	«4 нче УББМ» МБМУ Мамадыш»	4	99
3	«Красная Горка урта белем бирү мәктәбе»	9	142

-Авыл гомуми белем бирү мәктәпләрендә белем алуға зур чыгымнар

(2014 елда авыл гомуми белем бирү мәктәпләре буенча 1 укучыға чыгымнар 138586 сум тәшкил итте, шәһәр гомуми белем бирү мәктәпләре буенча 57202 сум).

-Түбән матди-техник база, авыл гомуми белем бирү мәктәпләрен укыту җиһазлары һәм күрсәтмә әсбаплар белән тәмин итү.

-Авыл башлангыч һәм төп гомуми белем бирү мәктәпләрендә укучылар контингенты буенча аз санлы кайбер биналарның искәргән хәлдә булуы.

-Азкомплектлы авыл мәктәпләрендә укучыларны төрле фәннәр буенча белгеч - бер укытучы итеп укыту.

Күп кенә учреждениеләрдә укучылар профильле укыту программасын үзләренә белгечлекләре һәм сәләтләре нигезендә - укучыларның кече контингенты һәм тиешле матди-техник база булмау өчен сайлау мөмкинлегенә ия түгел.

2011елда файдалануга тапшырылган (шул исәптән ремонтланган) ОУ объектлары

Программа исеме	Объект исеме	Финанслау күләме	Барлығы
Агымдагы ремонт	61 ОУ	1 791,329мең сум.	1 791,329мең

			сум.
Балалар бакчасы төзелеше	Мамадыш ш. "Бәләкәч" 6 нчы балалар бакчасы" МБМУ	79 294,76 мең сум.	79 294,76 мең сум.
	Барлығы	81 086,089 мең сум.	

2012елда файдалануга тапшырылган (шул исәптән ремонтланган) ОУ объектлары

Программа исеме	Объект исеме	Финанслау күләме, мең сум.	Барлығы
Капиталь ремонт	«Красная Горка УББМ» МБМУ	9 211,247 мең сум.	37 151,92 мең сум.
	"Ольяз лицее" МБМУ	12 151,331 мең сум.	
	«Омар УББМ» МБМУ	9 391,386 мең сум.	
	«Түбән Тау урта мәктәбе» МБМУ	6 397,956 мең сум.	
Агымдагы ремонт	61 ОУ	10 813,67 мең сум.	10 813,67 мең сум.
Мәктәп төзү	«Мамадыш шәһәренең 3 нче УББМ» МБМУ	193 000,0 мең сум.	193 000,0 мең сум.
	Барлығы	240 965,59 мең сум.	

2013елда файдалануга тапшырылган (шул исәптән ремонтланган) ОУ объектлары

Программа исеме	Объект исеме	Финанслау күләме	Барлығы
Капиталь ремонт	МБОУ «Среднекирменская СОШ	10 448,095 мең сум.	41 404,084 мең сум.
	"Шәдче УББМ" МБМУ	15 470,295 мең сум.	
	«Көек-Ерыксу урта мәктәбе» МБМУ	15 485,694 мең сум.	
Уңайлы мохит	«Тәкәнеш УББМ» МБМУ	1 294,173 мең сум.	1 294,173 мең сум.
Агымдагы ремонт	60 ОУ	9 000,00 мең сум.	9 000,00 мең сум.
Жылы бәдрәфләр	МБОУ «Верхнесуньская СОШ»	659,688 мең сум.	5 160,09 мең сум.
	"Гришкин төп гомуми белем биру мәктәбе" МБМУ	579,090 мең сум.	
	«Дүсмәт урта мәктәбе» МБМУ	724,362 мең сум.	
	«Мамадыш-Совхозы башлангыч мәктәбе» МБМУ	608,944 мең сум.	
	"Катмыш урта мәктәбе" МБМУ	658,692 мең сум.	
	«Шәмәк төп гомуми белем биру мәктәбе» МБМУ	724,361 мең сум.	
	«Никифорово урта мәктәбе» МБМУ	608,775 мең сум.	
	"Кече Солн урта мәктәбе" МБМУ	596,178 мең сум.	
	Барлығы	56 858,347 мең сум.	

2014елда файдалануга тапшырылган (шул исәптән ремонтланган) ОУ объектлары

Программа исеме	Объект исеме	Финанслау күләме	Барлығы
Капиталь ремонт	«Зверосовхоз урта мәктәбе» МБМУ	17 495,46 мең сум.	46 979,4 мең сум.
	«Усали урта мәктәбе» МБМУ	12 393,00 мең сум.	
	«Тәкәнеш УББМ» МБМУ	17 090,94 мең сум.	
Спорт залын ремонтлау	«Дүсмәт урта мәктәбе» МБМУ	1 350,00 мең сум.	1 350,0 мең сум.
Уңайлы мохит	Мамадыш шәһәренең 4 нче урта мәктәбе МБМУ	2 100,00 мең сум.	4 200,00 мең сум.
	«Олы Шыя УБМ» МБМУ	2 100,00 мең сум.	
Агымдагы ремонт	56 ОУ	10 492,079 мең сум.	10 492,079 мең сум.
Балалар бакчасы төзелеше	Мамадыш ш. "Теремок" 6 нчы балалар бакчасы" МБМУ	79 294,76 мең сум.	79 294,76 мең сум.
	Барлығы	142 316,239 мең сум.	

2015елда файдалануга тапшырылган (шул исэптэн ремонтланган) ОУ объектлары

Программа исеме	Объект исеме	Финанслау күләме	Барлығы
Капиталь ремонт	«Мамадыш ш. 2 нче лицей» МБМУ	46922,19мең сум.	62 479,18 мең сум
	«Түбән Сон урта мәктәбе» МБМУ	15 556,99 мең сум.	
Спорт залын ремонтлау	«Тауиле урта мәктәбе» МБМУ	1 380,00 мең сум.	1 380,00 мең сум.
Уңайлы мохит	«Мамадыш шәһәренең 1 нче УББМ» МБМУ	850 мең сум.	3 400,00 мең сум
	«Соколка урта мәктәбе» МБМУ	850 мең сум.	
	"Пристань-Берсут УББМ" МБМУ	850 мең сум.	
	«Мамадыш ш. 2 нче лицей» МБМУ	850мең сум -	
Агымдагы ремонт	38 ОУ	9 000,00 мең сум.	9 000,00 мең сум.
Балалар бакчасы төзелеше	«Радуга» Красная Горка балалар бакчасы» МББМУ	119 092,43 мең сум.	119 092,43 мең сум
	Барлығы	195 351,61 мең сум.	

Шунысын билгеләп үтәргә кирәк, заманча инфраструктура биналарны тоту чыгымнарын шактый дәрәжәдә киметәргә мөмкинлек бирә, энергия нәтижәләлеген күтәргә, заманча материаллар һәм төзелеш технологияләрен куллануга ярдәм итә.

Белем бирү системасының торышы фаразы, мәктәп яшендәге балалар саны турындагы демографик фаразларда, икътисад, технологияләр үсеше фаразларында, шулай ук Программда каралган чараларны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган нәтижәләренә нигезләнә.

Программа кысаларында түбәндәге нәтижәләр тәэмин ителәчәк:

- мәктәпкәчә, гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез булуы гарантияләрен үтәү;
- балалар бакчаларына чиратлар бетереләчәк;
- сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән балаларга төрле формаларда гомуми белем бирү программаларын үзләштерү мөмкинлекләре биреләчәк;
- укучыларга яшәү урынына бәйсез рәвештә укуының заманча шартларына керү мөмкинлегенә тәэмин ителәчәк;
- барлык өлкән сыйныф укучылары да профильле укуының белем бирү программалары буенча белем алу мөмкинлеген алачак;
- балаларның өстәмә белем бирү программалары колачлануы артачак;
- барлык педагогларга өзлексез һөнәри үсеш мөмкинлекләре тәэмин ителәчәк;
- югары уку йортында уку нәтижәләре буенча югары белем бирү нәтижәләре булган яшь педагогларның өлеше артачак;
- милли мониторингларда укучыларның нәтижәләре (укучыларның белем бирү программаларын үзләштерүгә эзерлеге, укучыларның төп мәктәпне белем һәм һөнәри траекторияне сайлауга эзерлеге, төп гомуми белем бирү учреждениеләрен (оешмаларын) тәмамлаучыларны социальләштерү дәрәжәсе яхшырачак);
- белем бирү пространствосының бердәмлеге тәэмин ителәчәк;
- мәктәпкәчә яшьтәге балаларның саны тотрыклы булганда;
- авыл жирлегендә мәктәпләр чөптәре катлаулы структуралы булачак.

Төп чаралар

2016 уку елында 4 гомуми белем бирү учреждениесен капитал ремонтлау планлаштырыла (Мамадыш шәһәренең 1 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе -16933,58 Т.Р., Мамадыш шәһәренең 4 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе - 27128,0 т. р., Мамадыш коррекция мәктәбе - 16495,2 Т. Р.)

Ремонт эшләрән башкару өчен районыбызга нибары 62 249,58 мең сум акча бүленгән.

Моннан тыш, 30 елдан артык мәктәпкәчә яшьтәге 30 учреждение капитал ремонтка мохтаж.

№ п/п	Мәктәпкәчә учреждениеләр исеме	Гамәлгә кергү елы	Дәрәжә (%) износ,	Барлыгы ДОУ / урыннар саны/	Капитал ремонтны планлаштыру елы	Капремонт ясау өчен якынча сумма, мең сум.
1.	Мамадыш ш. "Нухрат" 8 нче балалар бакчасы" МББМУ	1983	58,56 %	110	2016	16 503т.р.
2.	Мамадыш ш. "Миләшкәй" 10 нчы балалар бакчасы" МББМУ	1983	55,19 %	110	2016	13 951т.р.
3.	Мамадыш шәһәренең «Ландыш» 11 нче балалар бакчасы» МББМУ	1981	80	65	2016	16 048т.р.
4.	Мамадыш шәһәренең «Ләйсән» 12 нче балалар бакчасы» МББМУ	1981	48%	110	2016	8 676т.р.
5.	«Мамадыш шәһәренең «Светлячок» 3 нче балалар бакчасы» МББМУ	1980	100%	64	2016	13 434т.р.
6.	Мамадыш ш. "Кояшкәй" 2 нче балалар бакчасы" МБМУ	1983	37,3%	110	2016	8 998т.р.
7.	«Зверосовхоз балалар бакчасы» МББМУ	1979	96,67%	75	2017	7 384т.р.
8.	«Урманчы 1 нче балалар бакчасы» МББМУ	1970	100%	35	2017	6 569т.р.
9.	«Урманчы 2 нче балалар бакчасы» МББМУ	1977	100%	35	2017	3 866т.р.
10.	«Түбән Сон балалар бакчасы» МББМУ	1980	86,67%	55	2017	9 633т.р.
11.	«Аленушка» Красная Горка балалар бакчасы» МББМУ	1968	100%	75	2017	7 376т.р.
12.	«Көек-Ерыкса балалар бакчасы» МББМУ	1981	47,14%	55	2017	15 106т.р.
13.	«Түбән Тәкәнеш балалар бакчасы» МББМУ	1981	100%	55	2018	14 767т.р.
14.	Мәктәпкәчә һәм кече яшьтәге балалар өчен «Пятилетка башлангыч мәктәп - балалар бакчасы» МБМУ	1981	51,87%	20	2018	14 976т.р.
15.	«Дусай балалар бакчасы» МББМУ	1966	100%	20	2018	2 340т.р.
16.	«Сон балалар бакчасы» МББМУ	1968		20	2018	1 378т.р.
17.	«Шәмәк балалар бакчасы» МББМУ	1979	97,21%	20	2018	1 612т.р.
18.	«Түбән Козгынчы балалар бакчасы» МББМУ	1981	100%	35	2018	4 441т.р.
19.	«Олы Шыя балалар бакчасы» МББМУ	1981	61,67%	20	2019	4 833т.р.
20.	«Катмыш балалар бакчасы» МББМУ	1982	56,19%	20	2019	2 171т.р.
21.	«Түбән Сон балалар бакчасы» МББМУ	1973	85	20	2019	4 238т.р.
22.	Мамадыш муниципаль районының «Югары Сон балалар бакчасы» МББМУ	1983	69,44%	20	2019	2 834т.р.
23.	«Түбән Яке балалар бакчасы» МББМУ	1981	40%	20	2019	1 001т.р.
24.	«Дүсмәт балалар бакчасы» МББМУ	1983	85	20	2019	3 289т.р.

25.	«Югары Ушма балалар бакчасы» МББМУ	1981	84,17	20	2020	6 331т.р.
26.	«Көмешкүл балалар бакчасы» МББМУ	1968	84,19%	20	2020	1 690т.р.
27.	«Иске Комазан балалар бакчасы» МББМУ	1979	72,62	20	2020	1 664т.р.
28.	«Омар балалар бакчасы» МББМУ	1981	74,7%	20	2020	2 600т.р.
29.	«Албай балалар бакчасы» МББМУ	1981	77,33%	20	2020	5 590т.р.
30.	«Алгай башлангыч мәктәбе - балалар бакчасы» мәктәпкәчә һәм кече яшьтәге балалар МБМУ	1983	51,89%	20	2020	7 995т.р.
31	«Жөри балалар бакчасы» МББМУ	1981	80%	20	2020	3 159т.р.

Яңа биналар төзү исәбенә өстәмә урыннар булдыру

№	Гомуми белем бирү оешмасы	Гомуми белем бирү оешмасының адресы	Оешманың проект куәте	Өстәмә төзелә торган урыннар	Оешма төзелеше елы	Төзелешкә капитал ремонт ясау планлаштырыла торган ел	Бинаның майданы, кв.м.	Төзелешне капитал ремонтлауны төгәлләү датасы	Төзелешкә капитал ремонт ясауның якынча бәясе (мен сум).
1	"Баскан мәктәп-бакчасы" МБМУ	ТР, Мамадыш муниципаль районы, Баскан авылы	24	32/20	1925	2016	600	2016	25 000
2	Мамадыш коррекция мәктәбе (уку бинасы)	ТР, Мамадыш ш.	135	135	1975	2017	1650	2017	63 353
3	«Түбән Козгынчы мәктәп-бакчасы» МБМУ	ТР, Мамадыш муниципаль районы, Түбән Козгынчы авылы	48	32/20	1950	2018	600	2018	28 000
4	"Сикәнәс мәктәп-бакчасы" МБМУ	ТР, Мамадыш муниципаль районы, Сикәнәс авылы	-	32/20	1925 бина юк	2019	600	2019	30 000
5	«Кольшчы мәктәп - бакчасы» МБМУ	ТР, Мамадыш муниципаль районы, Кольшчы авылы	24	32/20	1914	2020	600	2020	32 000
6	«Мамадыш-совхоз мәктәп-бакчасы» МБМУ	Татарстан Республикасы, Мамадыш муниципаль районы, «Мамадыш» бистәсе	18	32/20	1968	2021	600	2021	34 000

Гомуми белем.

1. Авыл гомуми белем бирү мәктәпләрен үзгәртеп кору

2016 - 2020 елларда үзгәртеп кору планлаштырыла:

7 - гомуми белем бирү мәктәбендә;

6 - башлангыч мәктәптә;

6 - НОШ - база мәктәпләренә кушылу юлы белән.

2016 - 2017 уку елында планлаштырыла:

Мәктәптә урта белем бирү мәктәбе: “Катмыш урта мәктәбе”н МБББУ “Катмыш төп гомуми белем бирү мәктәбе”н үзгәртеп кору.

ОШ в НОШ: МБОУ «Верхнеякин төп гомуми белем бирү мәктәбе»; МБОУ «Верхнеякинская НОШ»; МБОУ «Владимирская ОШ» МБОУ «Владимирская НОШ»; МБОУ «Албайская ОШ» МБОУ МБОУ «Албайская ОШ» («Албайская НОШ»).

2017-2018 уку елында планлаштырыла:

УБББМ: МБОУ «Омарская СОШ» МБОУ «Омарская ОШ»; МБОУ «Кляушская СОШ»; МБОУ «Кляушская ОШ»; МБОУ «Малокирменская ОШ» МБОУ МБОУ «Малокирменская НОШ»; МБОУ «Шемяковская ОШ» МБОУ МБОУ «Шемяков »НОШ»; МБОУ «Никифоровская ОШ» МБОУ МБОУ «Никифоровская школа».

Реорганизация кушылу юлы белән

МБОУ «Верхнеякин НОШ», «Владимирская НОШ», МБОУ «АлбайНОШ».

2018-2019 уку елында планлаштырыла:

УБББМ: МБОУ «Гришкинская НОШ» МБОУ «Гришкинская НОШ». **Реорганизация кушылу юлы белән**

МБОУ «Кече Кирман НОШ», МБОУ «Шәмәк НОШ», МБОУ «Никифорово НОШ».

Укучылар саны урта гомуми белем бирү мәктәпләре буенча

№	еллар	Барлыгы мәктәпләр	Алар арасында укучыларның саны (кеше)						База Шул исәптән мәктәпләре	Алар арасында укучыларның саны (кеше)					
			Һәм 50	51-90	91-120	121-160	161-500	501-Һәм		Һәм 50	51-90	91-120	121-160	161-500	501-Һәм югарырак
1	2015	23	5	10	1	2	3	2	13	1	5	1	2	2	2
2	2016	21	4	8	1	2	4	2	13		5	2	1	3	2
3	2017	18	-	6	4	3	2	3	13	-	3	3	2	2	3
4	2018	17	1	8	1	2	2	3	12	-	5	1	2	1	3
5	2019	17	1	6	3	2	2	3	12	-	4	3	2	-	3
6	2020	17	1	7	1	3	1	3	12	-	5	2	2	-	3

2. Бер сменалы укытуга күчү.

Белем бирүнең 2 сменалы режимын бетерү чаралары
мәгариф оешмаларында.

Янкормаларны төзү

№	Объектлар	Төзелеш адресы	куәте (кол-во) өстәмә төзелеш торган урынар)	Планлаштырылган төзелеш елы	Бинаның майданы	Бетерү датасы	Төзелешнең якынча бәясе (мең сум).
1	«Красногорская СОШ» МБМУ (янкорма)	Татарстан Республикасы, Мамадыш ш., «Мамадыш» агрофирмасы	150	2016	1903 мөктөп - янкорма	2016	70 млн
2	«Мамадыш шәһәрәнең 4 нче УББМ» МБМУ (янкорма)	ТР, Мамадыш ш.	150	2017	3141,2-мөктөп - янкорма	2017	74млн

3. Мөктөп автобусларының хәрәкәт схемасын оптимальләштерү

2019 елга кадәр укучыларны гомуми белем бирү мөктөпләреннән 11 км ераклыктагы база мөктөпләренә йөртүне оештыру күздә тотыла. Укучыларны китерү өчен өстәмә рәвештә 11640 мең сумлык 6 махсус мөктөп автобусы сатып алырга һәм 40000 мең сумлык 20 км юл төзүгә кирәк.

База мөктәбе (укучылар алып килү урынын билгеләү)	Мөктөп оештырыла торган/ябыла торган	Мөктөптән торак пунктка кадәр ераклык	Төзелешкә ихтыяж		Төзелеш елы
			юллар төзү (км)	юллар төзү (мең сум)	
«Олы Шыя УБМ» МБМУ	Кляуш УББМ	15	0	0	0
«Урта Кирмән урта мөктәбе» МБМУ	Кече Кирмән төп гомуми белем бирү мөктәбе	11	0	0	0
	Түбән Яке урта мөктәбе	6	0	0	0
	Югары Яке төп гомуми белем бирү мөктәбе	13,5	0	0	0
«Усали урта мөктәбе» МБМУ	Албай төп гомуми белем бирү мөктәбе	18	0	0	0
	Владимир төп гомуми белем бирү мөктәбе	6	0	0	0
«Зверосовхоз урта мөктәбе» МБМУ	Катмыш урта мөктәбе	15	0	0	0

"Олыяз лицее" МБМУ	Дүсмәт урта мәктәбе	10	0	0	0
«Тәкәнеш УББМ» МБМУ	Шәмәк төп гомуми белем бирү мәктәбе	4	0	0	0
«Тауиле урта мәктәбе» МБМУ	Никифорово төп гомуми белем бирү мәктәбе	10	0	0	0
"Шәдче УББМ" МБМУ	Жәри урта мәктәбе	7	0	0	0
«Соколка урта мәктәбе» МБМУ	Омар урта мәктәбе	20	20	40000	2017
«Мамадыш шәһәренең 3 нче УББМ» МБМУ	Красная Горка урта мәктәбе	1,5	0	0	0
Барлығы		137	2017 ел - 20	40000	

4. Энергияне сак тотучы технологиялар кертү.

п/п	Гомуми белем бирү учреждениесе исеме	Исәпләү приборлары булу.			Энергия ресурсларын сак тоту программасын гамәлгә ашыру чаралары (мең сум)					
		Эл-во	су белән тәэмин итү	ЖЫЛЫЛЫК	Исемлек	2016	2017	2018	2019	2020
1	Албай урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	счетчик кую Су Газ казаны урнаштыру			250		
2	Дүсмәт урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	су счетчигы кую Газ счетчигына корректор урнаштыру			60	2	
3	Катмыш урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	с счетчигы кую				2	
4	Көек Ерыкса урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую Газ казанын алыштыру			60	2	
5	МБОУ Нижнеошминская СОШ	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую газ. казанни алмаштыру корректорны урнаштыру	140			2	
6	МБОУ Омарская СОШ	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую корректорны урнаштыру Казан газын алмаштыру			60	2	70
7	Соколка урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую Казан газын алмаштыру				60	
8	МБОУ Среднекирменская СОШ	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую		2			
9	МБОУ Зверосовхозская СОШ	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую ЖЫЛЫЛЫК насосын алмаштыру		60		2	

10	МБОУ Усалинская СОШ	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую			2		
11	Келәш урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы урнаштыру				2	
12	Тәкәнеш урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую				2	
13	МБББУ Олыяз лицее	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую				2	
14	Шәдче урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую газ казанын алыштыру. . корректорны урнаштыру	140			2	
15	Краная Горка урта мәктәбе	Әйе	Әйе	әйе	диодлыларга лампочкалар алыштыру		150			
16	Югары Сон урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую корректорны урнаштыру			60	2	70
17	Түбән Сон урта гомуми белем бирү мәктәбе МБМУ	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую				2	
18	Югары Ушма урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую корректорны урнаштыру			2		60
19	Көмешкүл урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы урнаштыру			2		
20	Түбән Яке урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую газ. казанын алыштыру		60		2	
21	Жәри урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую			2		
22	Тауиле урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую корректорны урнаштыру газ. казанын алыштыру			60		70
23	Кече Сон урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую газ казанын алыштыру. . корректорны урнаштыру		60	2		70
24	Зур Шыя урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы урнаштыру газ казанын алыштыру. . корректорны урнаштыру			60		70
25	Пристань - Берсут төп гомуми белем бирү мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы урнаштыру газ казанын алыштыру. . корректорны урнаштыру		70	2		60
26	Мамадыш ш. 1нче МБМУ	Әйе	Әйе	юк	диодлыларга лампочкалар алыштыру		250			

27	"Мамадыш ш. 2 нче лицей" МБМУ	Әйе	Әйе	юк	диодлыларга лампочкалар алыштыру				450	
28	Мамадыш ш. 4 нче МБМУ	Әйе	Әйе	юк	диодлыларга лампочкалар алыштыру		350			
29	Кече Кирман урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую			2		
30	Гришкино урта мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую Газ. казанын алыштыру			30	2	
31	Владимир төп мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую				2	
32	Чаксы төп гомуми белем бирү мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую				2	
33	Шәмәк төп гомуми белем бирү мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую				2	
34	Югары Яке	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую				2	
35	Никифорово төп гомуми белем бирү мәктәбе	Әйе	юк	юк	Су счетчигы кую				2	
	Барлыгы					280	1002	456	818	200

4. подпрограмманы гамәлгә ашырудан көтелә торган нәтижәләр

подпрограмманы гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- мәктәпкәчә, гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез булуы гарантияләрен үтәү;
 - профильләренә билгеләү белән база мәктәпләре системасын булдыру һәм аларны кирәкле жиһазлар белән комплекташтыру;
 - бер сменалы укытуга күчү;
 - авыл мәгариф учреждениеләрендә инфраструктураны оптимальләштерү жирлекләре;
 - авыл жирлегендә укучыларны мәктәптә йөртүнең мәктәп системасын булдыру; милли мониторингларда укучыларның нәтижәләрен (укучыларның белем бирү программаларын үзләштерүгә әзерлеген, укучыларның төп мәктәпне белем һәм һөнәри траекторияне сайлауга әзерлеген, төп гомуми белем бирү учреждениеләрен (оешмаларын) тәмамлаучыларны социальләштерү дәрәжәсен) яхшырту.
 - белем бирү пространствосының бердәмлеген тәмин итү,
 - сыйныфларның - мәктәпләр комплектарының тупланганлыгы күрсәткечен арттырырга
- в
- уртача 10 %ка (10 укучыдан 12 %ка кадәр);

- Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 82,37ставка педагогик персонал (56 кеше), 15,32 ставка АУП һәм УВП (14 кеше) һәм 33 ставка хезмәт күрсәтүче персонал (31 кеше)

эштэн чыгарылачак. Шулай ук пенсия яшендөге укытучыларны кирәкле педагогик белгечлекләр буенча яңадан укыту һәм эшкә урнаштыру да планлаштырыла.

Персонал ставкаларын кыскарту һәм азат ителгән педагогларны эшкә урнаштыру турындагы мәгълүмат таблицаларда китерелгән

Штатлы һәм фактик санда персонал

Белем би­ ү­ре­ж­де­ни­се исеме	2015 ел										2020 елга									
	пед.пер.		АУП		УВП		Баш өсте.		Барлыгы		Пед. перс.		АУП		УВП		Хезмәт күрсәтү		Барлыгы	
	Шт.	ф	Шт.	ф	шт	ф	шт	ф	шт	ф	шт	ф	шт	ф	шт	ф	шт	ф	шт	ф
«Катмыш урта мәктәбе»	17,56	16	2	3	2,16	2	10	8	31,72	29	12,95	13	1,5	2	1,66	2	8,5	8	24,61	2,5
«Дүсмәт урта мәктәбе»	20,17	15	2	3	2,16	1	11,25	11	35,58	30	15,56	13	1,5	2	1,66	1	9,75	10	28,47	26
"Югары Яке төп гомуми белем би­ ү­ре­ж­де­ни­се" МБМУ	9	5	1	1			3,4	3	13,4	9	1,44	1					1,15	1	2,59	2
"Владимир төп гомуми белем би­ ү­ре­ж­де­ни­се" МБМУ	9	7	1	1			4	4	14	12	1,44	1					1,15	1	2,59	2
"Кече Кирмән" МБМУ	12,67	10	1,5	1	1,66	2	7,5	7	23,33	20	2,88	2					1,25	1	4,13	3
«Шәмәк төп гомуми белем би­ ү­ре­ж­де­ни­се" МБМУ	12,44	10	1,5	2	0,5	1	5,8	6	20,24	19	2,88	2					1,25	1	4,13	3
«Никифорово мәктәбе» МБМУ	10,44	10	1	1	0,66		7	7	19,1	18	2,88	2					1,25	1	4,13	3
"Албай төп гомуми белем би­ ү­ре­ж­де­ни­се" МБМУ	9,17	7	1	1			6	6	16,17	14	1,44	1					1,15	1	2,59	2
МББУ «Түбән Яке урта мәктәбе»	19,78	15	2	2	1,5	2	7,5	7	30,78	26	15,17	13	1,5	2	1	2	6,5	6	24,17	23
«Омар УББМ» МБМУ	16,28	12	2	2	2,66	2	10	9	30,94	25	11,67	10	1,5	2	2,66	2	9	8	24,83	22
«Келәүш урта мәктәбе» МБМУ	20,61	14	2	2	2,16	2	9,75	10	34,52	28	15,33	11	1,5	2	1,66	1	9,5	10	27,99	24
«Жөри УБМ» МБМУ	20,89	14	2	3	3,76	3	11,75	12	38,4	32	16,28	12	1,5	2	3,26	3	10,5	11	31,54	28
«Красная Горка урта белем би­ ү­ре­ж­де­ни­се" МБМУ	41,28	31	6	6	4,66	4	16	15	67,94	56	37	29	6	6	4,66	4	16	15	63,66	54
Барлыгы	219,29	166	25	28	21,88	19	109,95	105	376,12	318	136,92	110	15	18	16,56	15	76,95	74	245,43	217

2016 - 2020 елларда кыскартыла торган ставкаларның жылма саны

	Штат.	Факт.
Педагогик персонал	82,37	56
АУП	10	10
УВП	5,32	4
Хезмәт күрсәтүче персонал	33	31
Барлыгы	130,69	101

Гомуми белем бирү учреждениеләре ябылуга бәйлә рәвештә пенсия яшәндәге эшләми торган педагогик персоналның эшкә урнашуы

№ п/п	Торак пункт исеме	Гомуми белем бирү учреждениесе исеме	Барлыгы, азат ителгән кеше		Педагогик персонал		Административ идарә, укыту-ярдәмчел персонал		Хезмәт күрсәтүче персоналның азат ителә торган ставкалары саны		Педагогик персоналны кыскартканнан соң эшкә урнаштыру турында мәгълүмат
			азат ителгән саны:		азат ителгән саны:		азат ителгән саны:		азат ителгән саны:		
			ставка	кеше	ставка	кеше	ставка	кеше	ставка	кеше	
2016-2017 уку елы											
1	.Катмыш	«Катмыш урта мәктәбе»	4	4,61	3	1	1	1,5	0		«Түбән Сон урта мәктәбе» МБМУ
2	Дүсмәт авылы	«Дүсмәт урта мәктәбе»	4	4,61	2	1	1	1,5	1		
3	Югары Яке	"Югары Яке төп гомуми белем бирү мәктәбе" МБМУ	7	7,56	4	1	1	2,25	2		МББУ «Түбән Яке урта мәктәбе»
4	Владимир авылы	"Владимир төп гомуми белем бирү мәктәбе" МБМУ	10	7,56	6	1	1	2,85	3		«Усали урта мәктәбе» МБМУ
5	Кече Кирмән авылы	"Кече Кирмән" МБМУ	17	9,79	8	3,16	3	6,25	6		"Урта Кирмән урта мәктәбе" МБМУ
6	Шәмәк авылы	«Шәмәк төп гомуми белем бирү мәктәбе» МБМУ	16	9,56	8	2	3	4,55	5		«Тәкәнеш УББМ»
7	Никифорово авылы	«Никифорово мәктәбе» МБМУ	15	7,56	8	1,66	1	5,75	6		"Тауиле урта мәктәбе" МБМУ
8	Албай авылы	"Албай төп гомуми белем бирү мәктәбе" МБМУ	12	7,73	6	1	1	4,85	5		«Усали УББМ» МБМУ
	Барлыгы		85	58,98	45	11,82	12	29,5	28		
2017-2018 уку елы											
1	Түбән Яке	МББУ «Түбән Яке урта мәктәбе»	3	4,61	2	1		1	1		"Урта Кирмән урта мәктәбе" МБМУ
2	Омар ав.	«Омар УББМ» МБМУ	3	4,61	2	0,5		1	1		
3	Келәүш авылы	«Келәүш урта мәктәбе» МБМУ	4	5,28	3	1	1	0,25			«Олы Шыя УБМ» МБМУ
4	Жәри авылы	«Жәри УБМ» МБМУ	4	4,61	2	1	1	1,25	1		"Шәдче УББМ" МБМУ
	Барлыгы		14	19,11	9	3,5	2	3,5	3		
2018-2019 уку елы											
1	«Мамадыш» бистәсе	«Красная Горка УББМ» МБМУ	2	4,28	2						Шәһәр мәктәпләре
	Барлыгы		2	4,28	2						
2019-2020 уку елы											
1											
	Барлыгы										
	Барлыгы		101	82,37	56	15,32	14	33	31		

